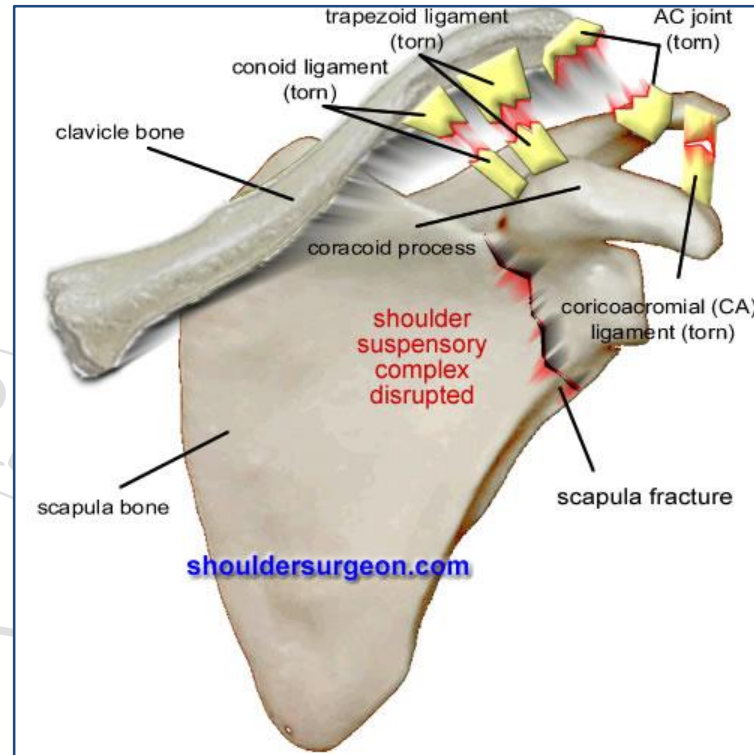

FELSŐ VÉGTAGI SÉRÜLÉSEK

Előadó:
Máthé Tibor

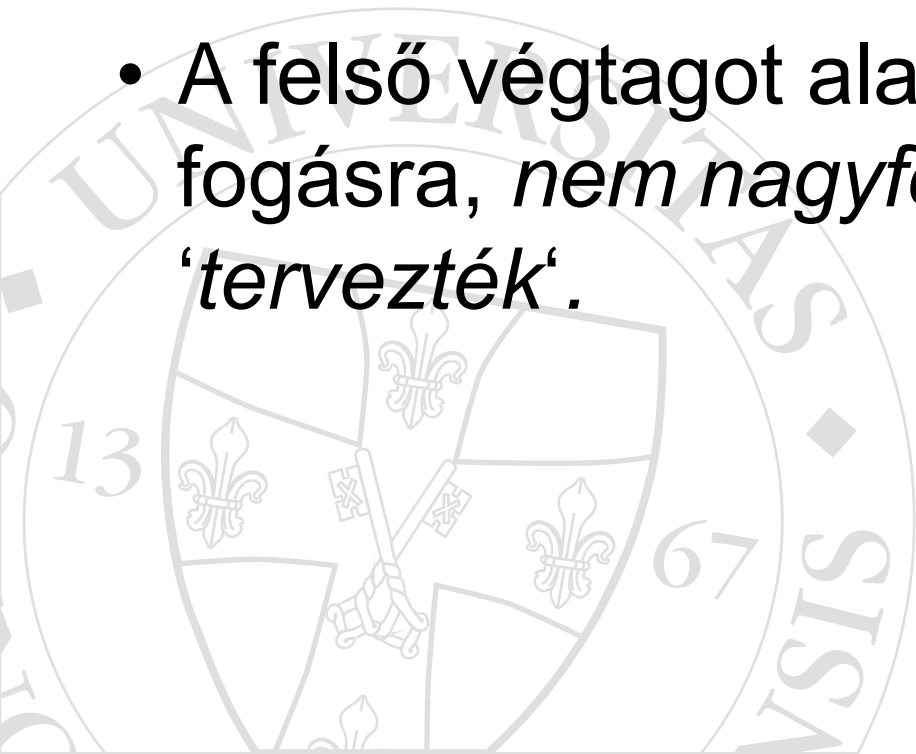
PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
UNIVERSITY OF PÉCS

TRAUMATOLÓGIAI ÉS KÉZSEBÉSZETI TANSZÉK
MOZGÁSSZERVÍ SEBÉSZETI INTÉZET

A FELSŐ VÉGTAGI SÉRÜLÉSEK JELLEMZŐI

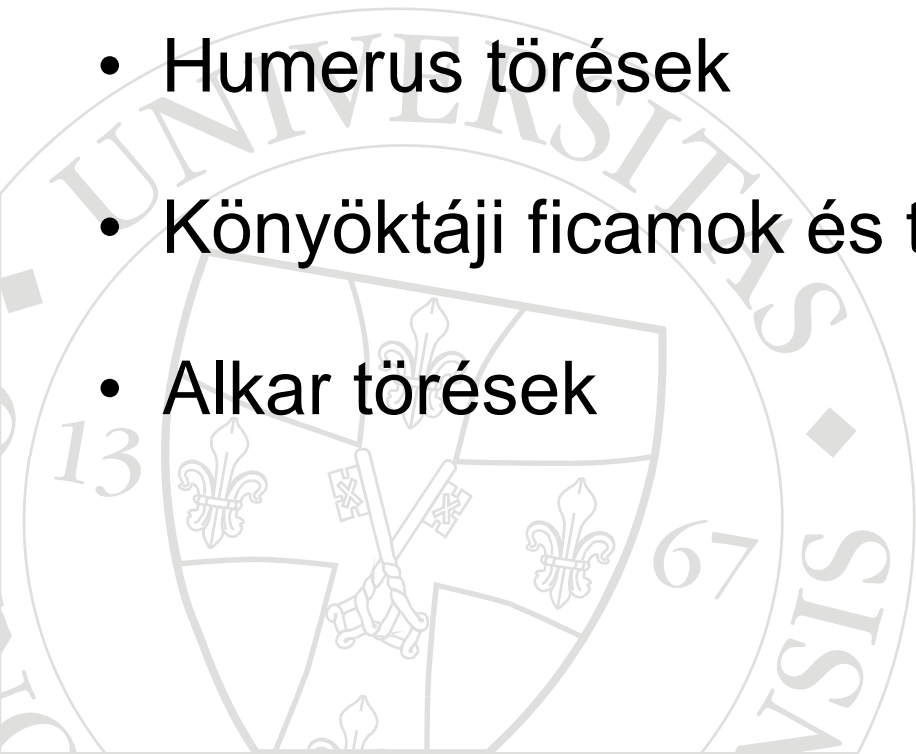
- A sérülések akadályozzák a 'fogó'-funkciót és azt, hogy a beteg megfelelő kontaktust teremtsen a külvilággal.
- A felső végtagot alapvetően mozgásra és fogásra, *nem nagyfokú terhek viselésére 'tervezték'*.

TÉMÁK

- Scapula-sérülések
- Clavicula, AC és SC-ízület sérülései
- Vállficamok
- Humerus törések
- Könyöktáji ficamok és törések
- Alkar törések

Clavicula

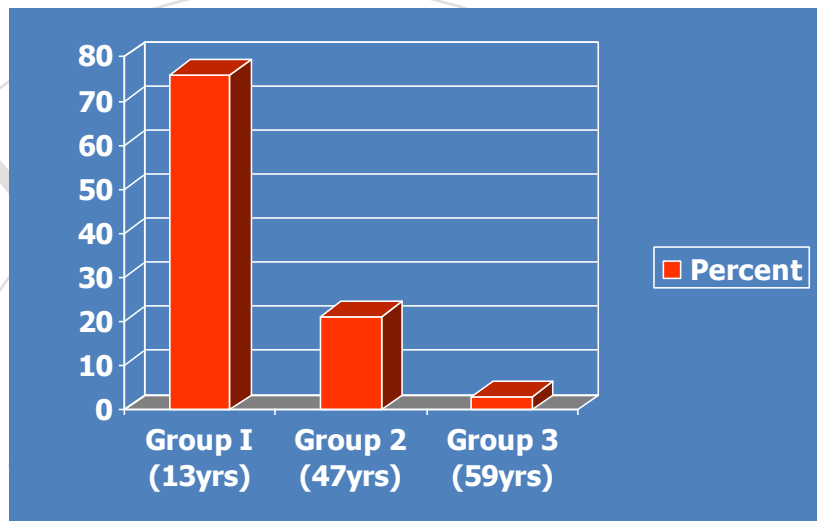

CLAVICULA TÖRÉSEK

Mechanizmus:

- Vállra esés (87%)
- Direkt ütés (7%)
- Kinyújtott felső végtagra esés (6%)

Trimodális eloszlás:

Megjegyzés: a claviculában záródik le legkésőbb a csontosodási folyamat, nagyjából 20-25 éves korban.

CLAVICULA TÖRÉSEI

Clavicula Törések Vizsgálata

Betegvizsgálat:

- Látható és tapintható deformitás, kóros mozgathatóság
- Alapos ér-idegrendszeri vizsgálat
- Mellkas vizsgálata – PTX kizárása!

Radiológiai vizsgálat:

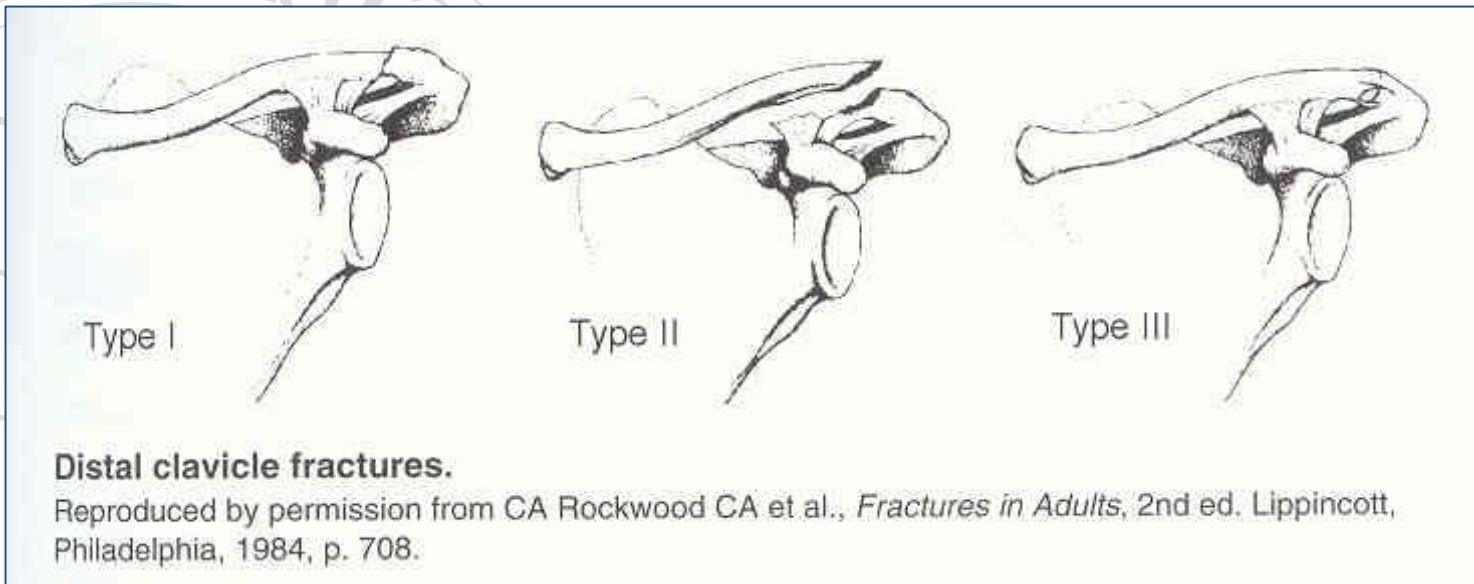
- AP (PA) mellkas Rtg
- Clavicula felvétel: 45 fokban ferdén döntött A/P Rtg
- Húzás alatt készült felvétel hasznos lehet.

CLAVICULA TÖRÉSEK

Clavicula Törések Beosztása

Allman-féle beosztás:

- **I. Típus:** Középső harmad (80%)
- **II. Típus:** Distális harmad (15%) /Lényeges, hogy a szalagok tapadási helye!/
  - **III. Típus:** Mediális harmad (5%)

CLAVICULA TÖRÉSEI

Clavicula Törések Kezelése

I. Konzervatív kezelés:

- fedett helyretétel, hátzsák kötés (8-as alakú kötés); Gilchrist / Desault kötés legfeljebb 3-4 hétre. Borchgrewinck gyűrűk.

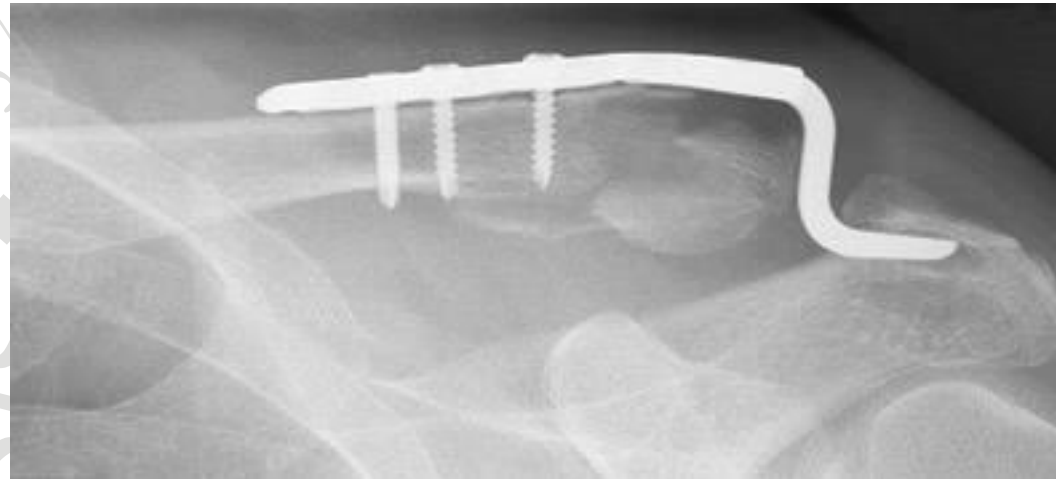
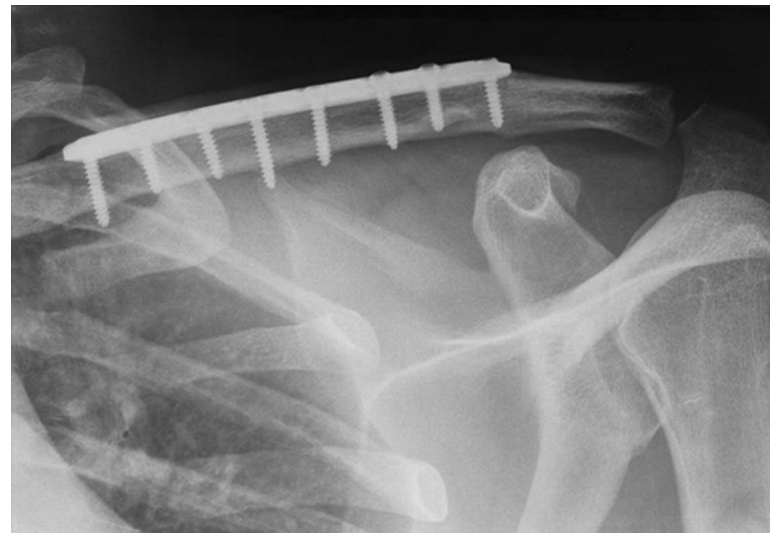

CLAVICULA TÖRÉSEI

Középső-harmadi Clavicula Törés

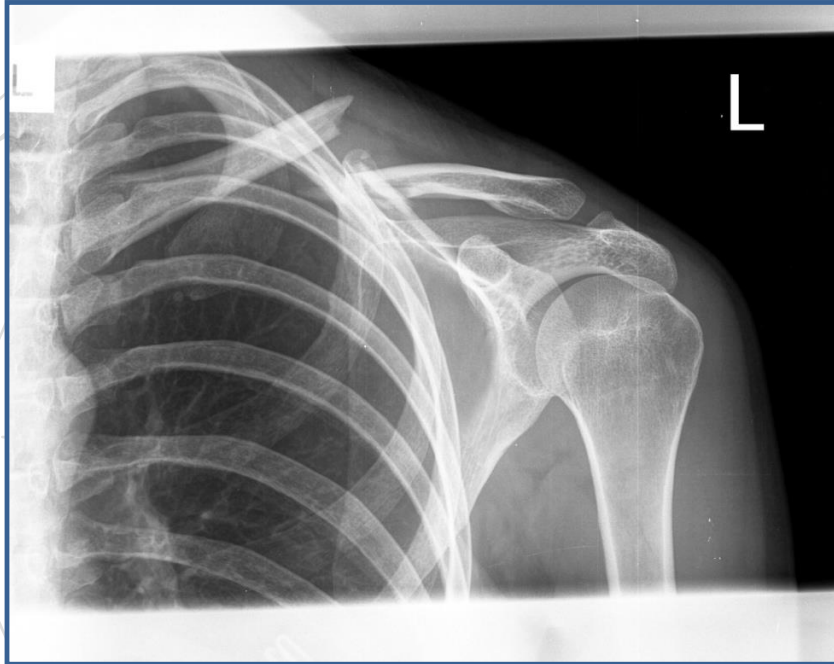
- **II. Műtéti kezelés:**
- TEN (Titanium Elastic Nail) rögzítés
- lemezes OS, clavícula-lemez, ‘hook’-lemez (horgas-lemez)
- *distális clavícula törések: általában műtéti úton kezelendők*
- nyílt törések
- neurovascularis sérülés vagy mellkasi sérülés társul
- kozmetikai okok, kifejezett deformitás, álízület, etc...

CLAVICULA TÖRÉSEI

TEN (Titanium Elastic Nail = Titán Elasztikus Szeg)

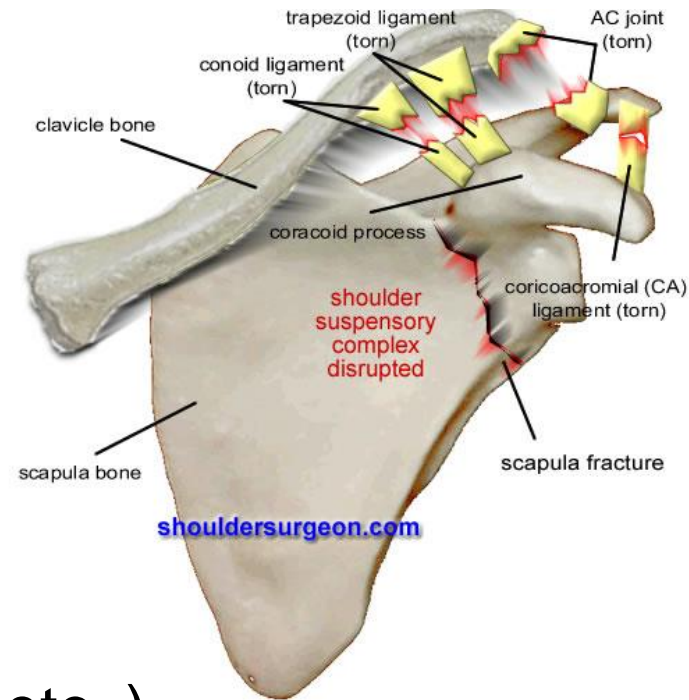

LAPOCKA

LAPOCKA TÖRÉSEI

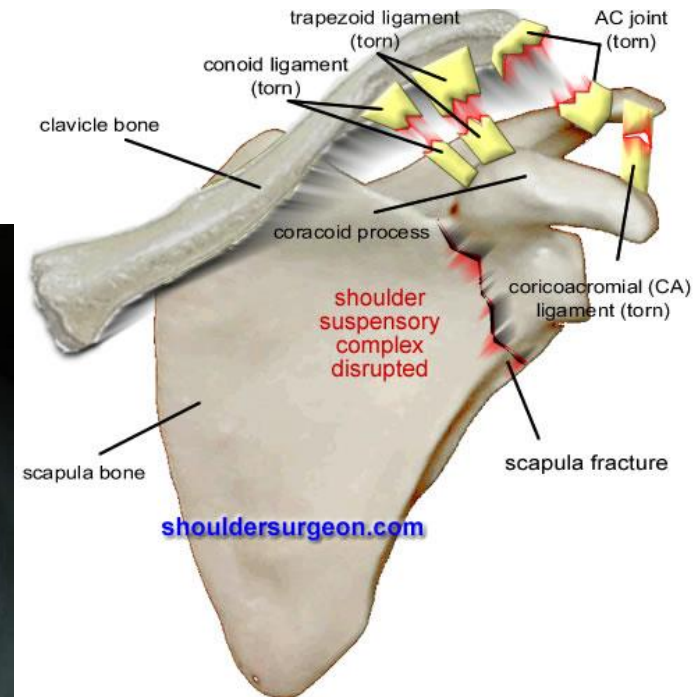
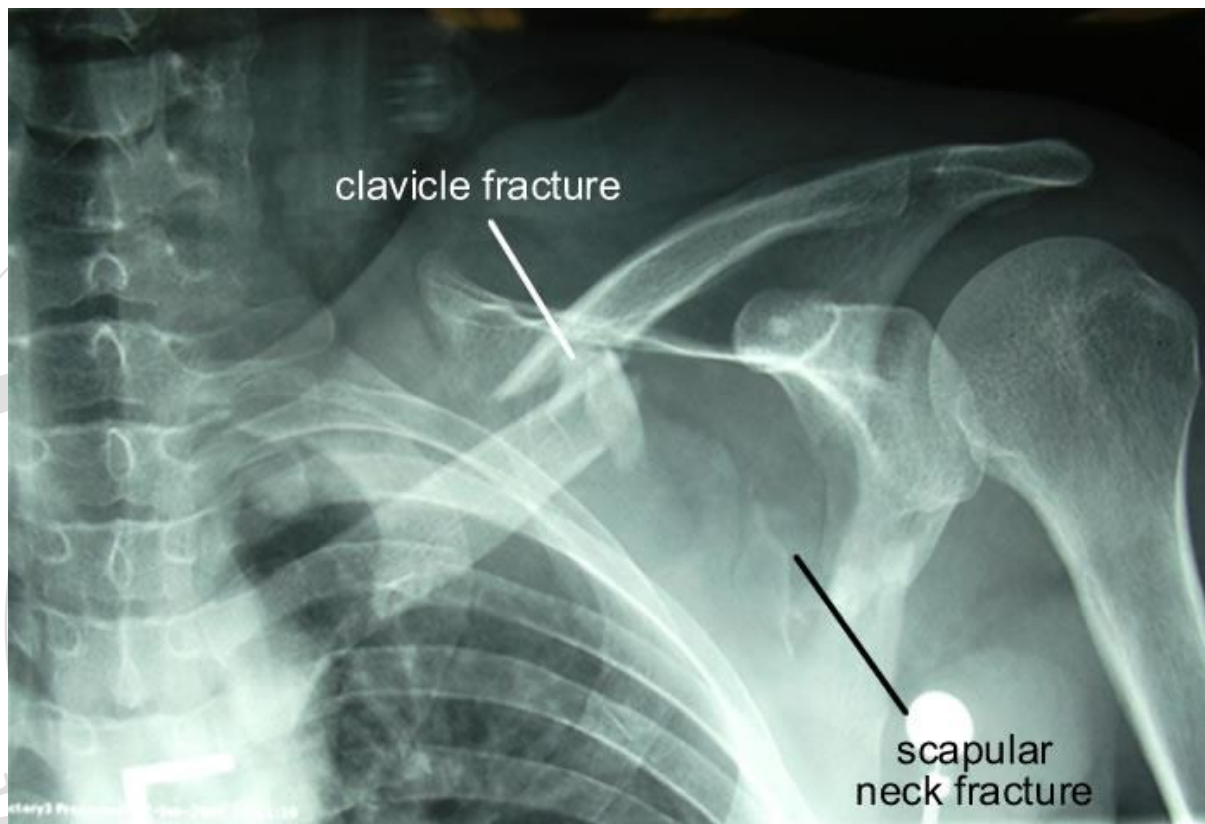
- viszonylag *ritka* sérülés
- általában a *scapula nyak* és a *cavitas glenoidalis* érintettek
- scapula testének törése: általában *konzervatív kezelést* igényel (3-4 hét rögzítés gipszsín, bandage, etc..)
- *műtéti kezelés*:
  - jelentős elmozdulással járó scapula nyak törés
  - fedett repozíció nem kivitelezhető
  - cavitas glenoidealis érintettsége (ízületi felszín!)

`FLOATING SHOULDER` - `LEBEGŐ VÁLL`

Definíció: azonos oldali lapocka (nyak) és clavícula (vagy AC-ízület) egyidejű sérülése.

Általában műtéti indikáció!

SC (sternoclaviculáris) FICAMOK

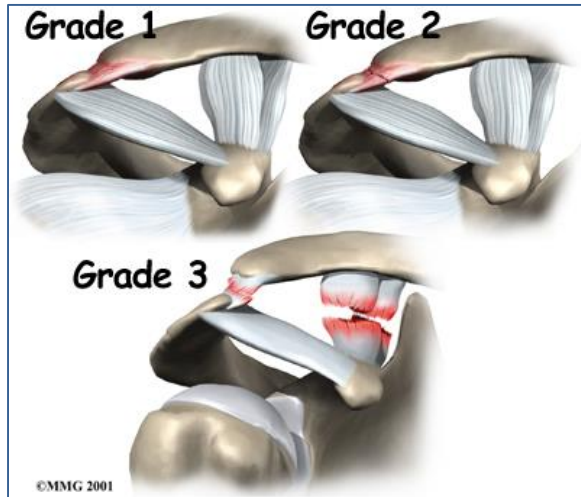
Mechanizmus:

- indirekt (presternális diszlokáció)
- direkt (retrosternális diszlokáció) – lehetséges társuló sérülések: artéria, ideg, esophagus. .

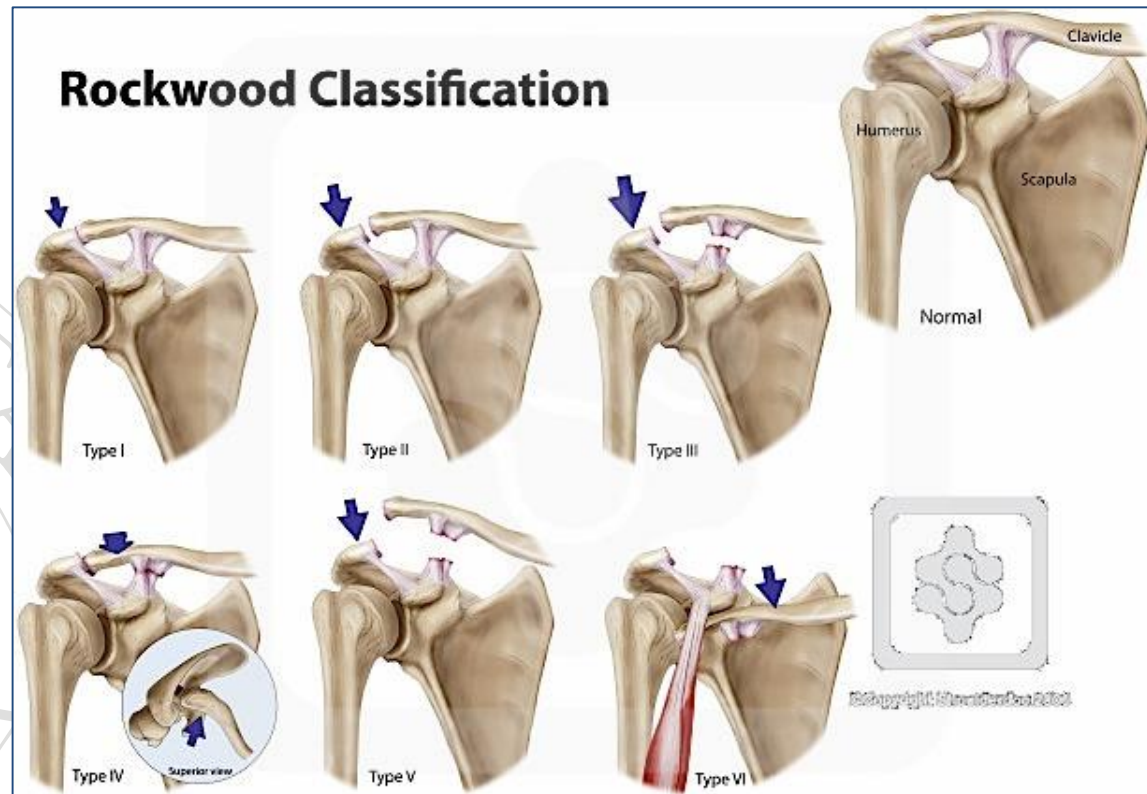
Kezelés:

- repozíció: általában könnyű DE a retenció nehezen megoldható
- konzervatív: 3-4 hetes rögzítés
- műtéti kezelés: K-drót, clavícula proximális végének rezekciója

AC (acromioclaviculáris) FICAMOK

(Tossy) – Rockwood
beosztás

DESCRIPTION OF ACROMIOCLAVICULAR JOINT DISRUPTIONS

Tossy & Rockwood Classification *

- I. Típus** - *ízületi distorsio / részleges szalagsérülés, szakadás nélkül*
- II. Típus** - **AC szalag elszakad**, de a **CC szalag ép** marad. A *clavicula laterális vége nem emelkedik el.*
- III. Típus** - **AC és CC szalag is szakadt**, >5 mm *elemelkedés az AC ízületben hagyományos (nem stressz-helyzetű) Rtg felvételen.*
- Tipikus tünet: zongora-billentyű effektus.**
- IV. Típus** - posterior ficam
- V. Típus** - extrem craniális ficam
- VI. Típus** - caudális diszlokáció

AC ízület esetében:

ficam = nem valódi ficam, hanem az ízület szétszakadása

* Prybyla D et al; Acromioclavicular Joint Separations, Medscape, Feb 2012

AC-FICAMOK VIZSGÁLATA

- **Fizikális vizsgálat** –III. Típus: ***zongora-billentyű tünet.***
- **Hagyományos Rtg felvételek**
- **Stressz-felvételek:** I. és II. Típus megkülönböztetésére: a betegnek súlyt erősítünk a csuklójára, húzás alatt Tossy I ficam változatlan marad, Tossy II ficamnál felnyílás lesz észlelhető.
- Scapula gondos vizsgálata esetleges **lapocka-törés** kizárása céljából.
- Ugyancsak fontos a **laterális clavícula törés** kizárása.
- **CT és MRI:** válogatott esetekben, amikor malignus lágyrész vagy csontfolyamat lehetősége merül fel.

I. és II. Típus:

- Konzervatív kezelés, jegelés, NSAID, rögzítő viselése 1-3 hétig, majd gondosan vezetett izomerősítő gyógytorna az akut fázis elteltével..

III. Típus:

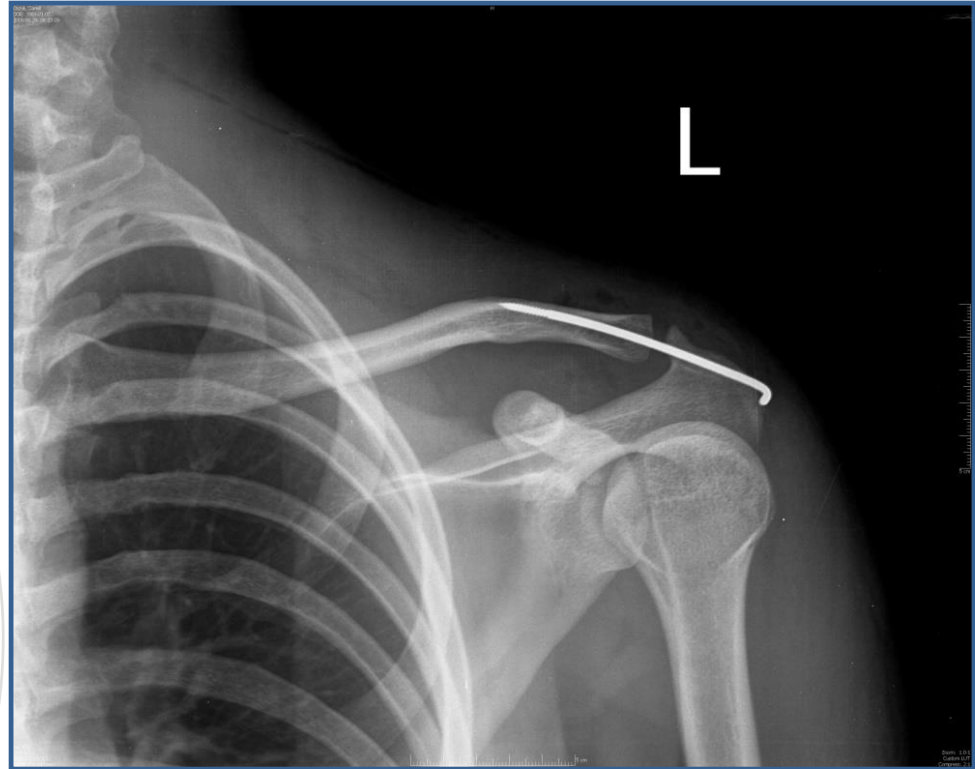
- Megfelelően válogatott esetekben a sebészi kezelés választandó
- Nyílt / fedett repozíció, K-drót, húzóhurok, horgas lemez

IV - VI Típus:

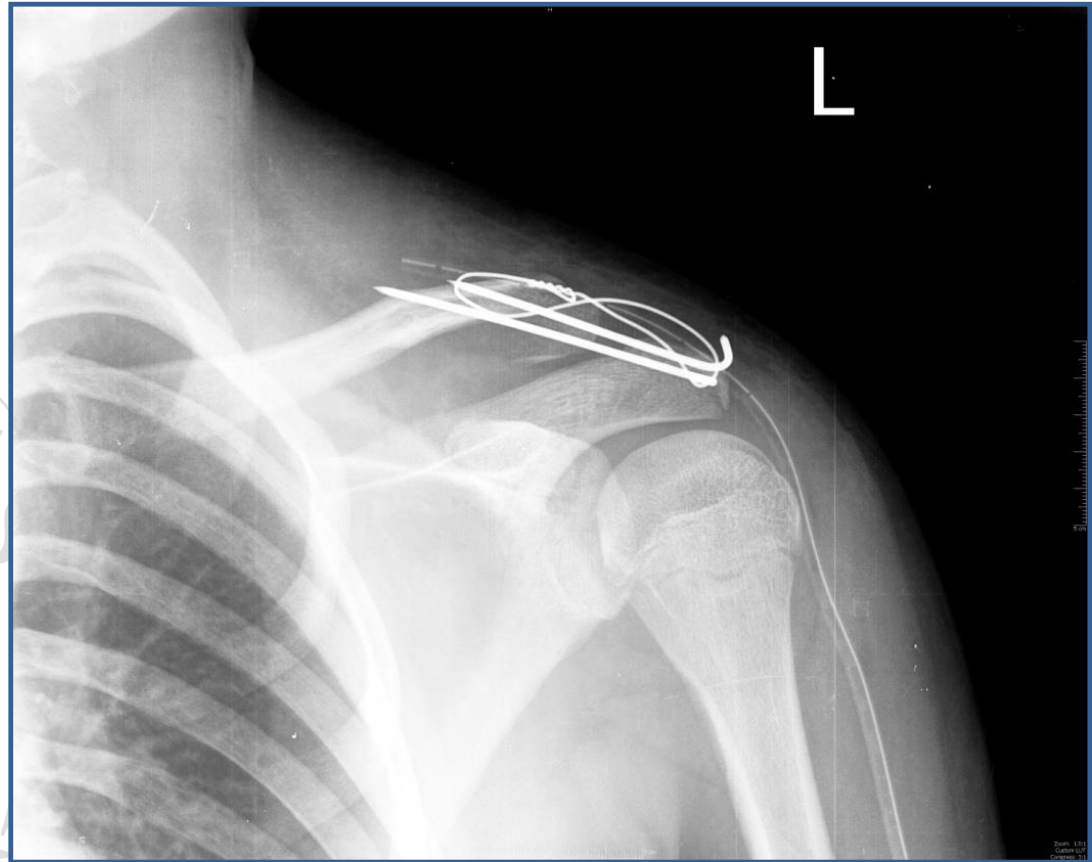
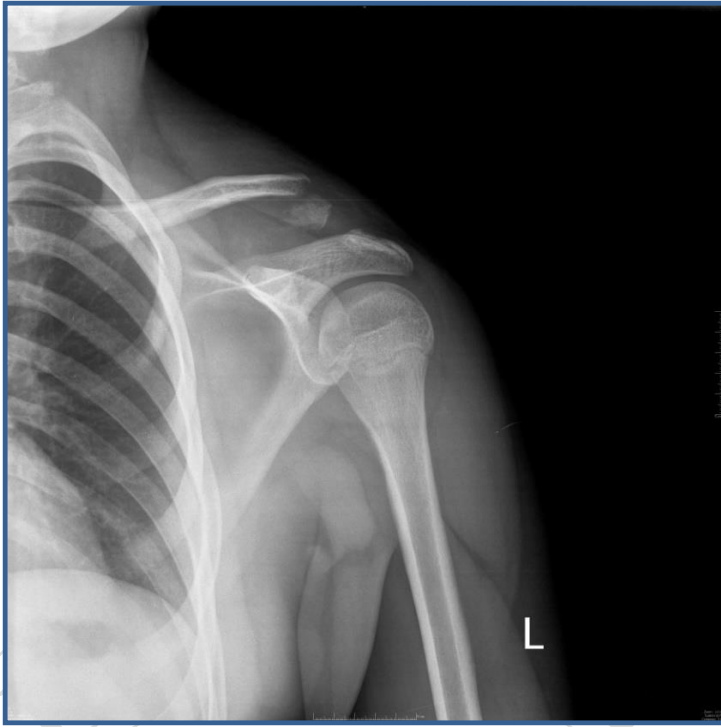
- Elsődlegesen műtéti kezelés

A Tossy III AC ficamok sebészi kezelése vitatott a szakirodalomban; ugyanakkor az I-II típusra konzervatív, míg V-VI típusra műtéti kezelést javasolnak. Cote MP et al; Rehabilitation of acromioclavicular joint separations.. Clin Sports Med. 2010 Apr;29(2):213-28.

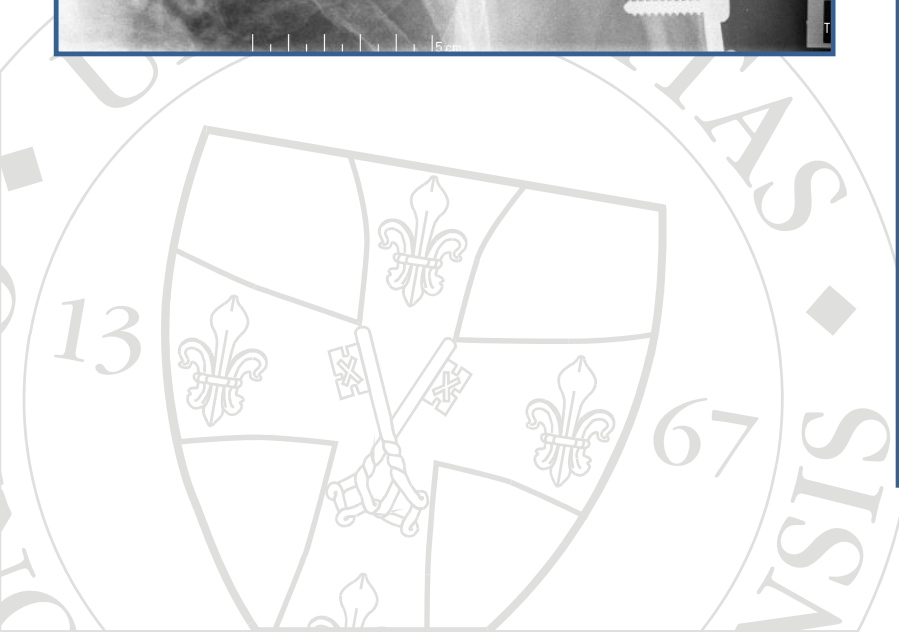
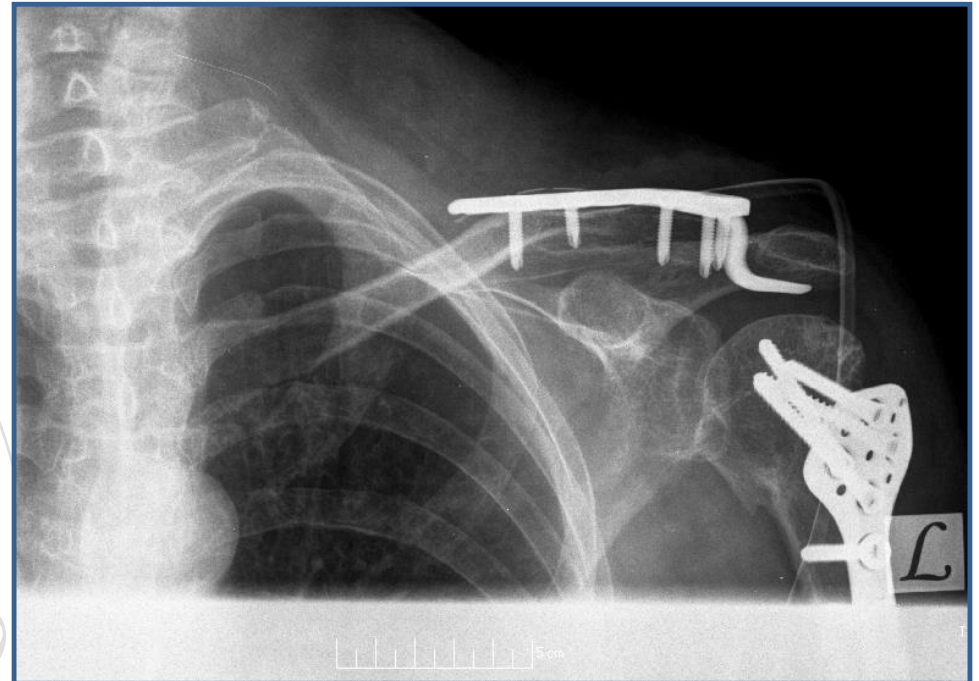
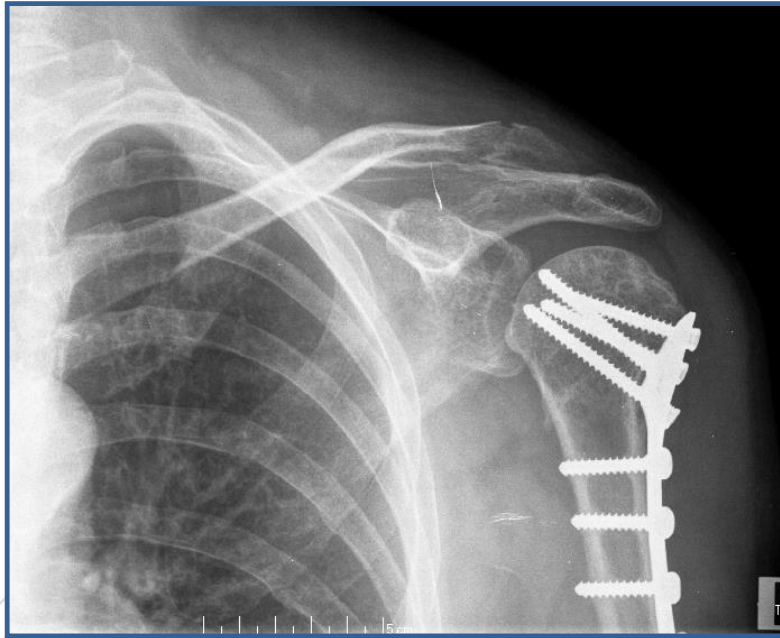
AC-FICAM – K-DRÓT RÖGZÍTÉS

LATERALIS CLAVICULA TÖRÉS – HÚZÓHURKOS RÖGZÍTÉS

LATERALIS CLAVICULA TÖRÉS – HORGAS LEMEZES RÖGZÍTÉS

Váll és Humerus

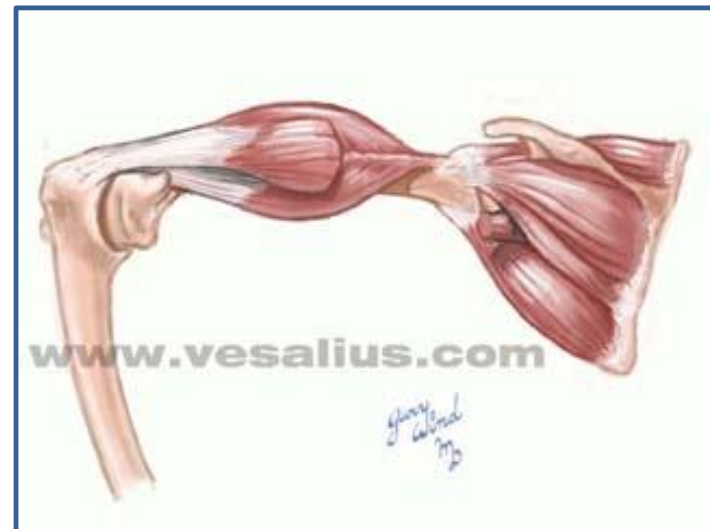
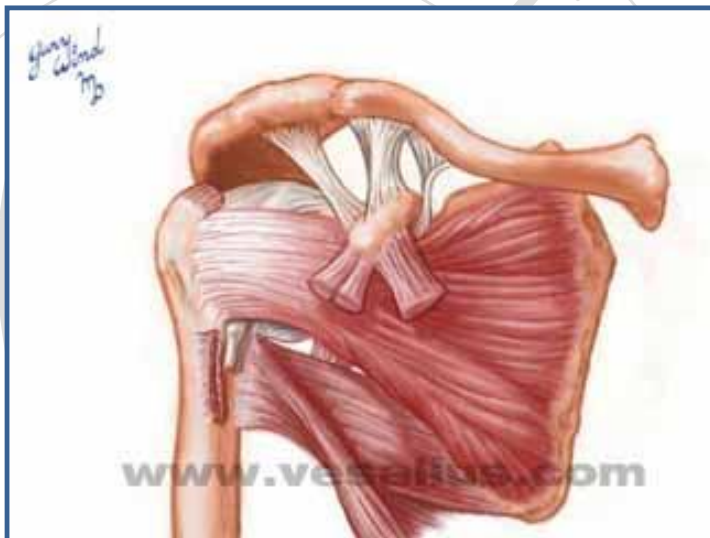
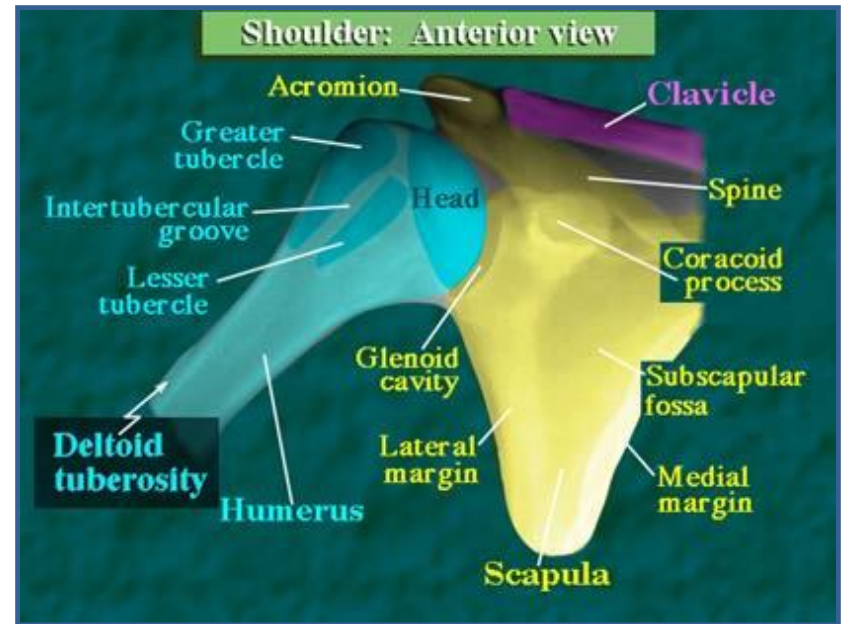

VÁLL ANATÓMIA

Rotator köpeny:

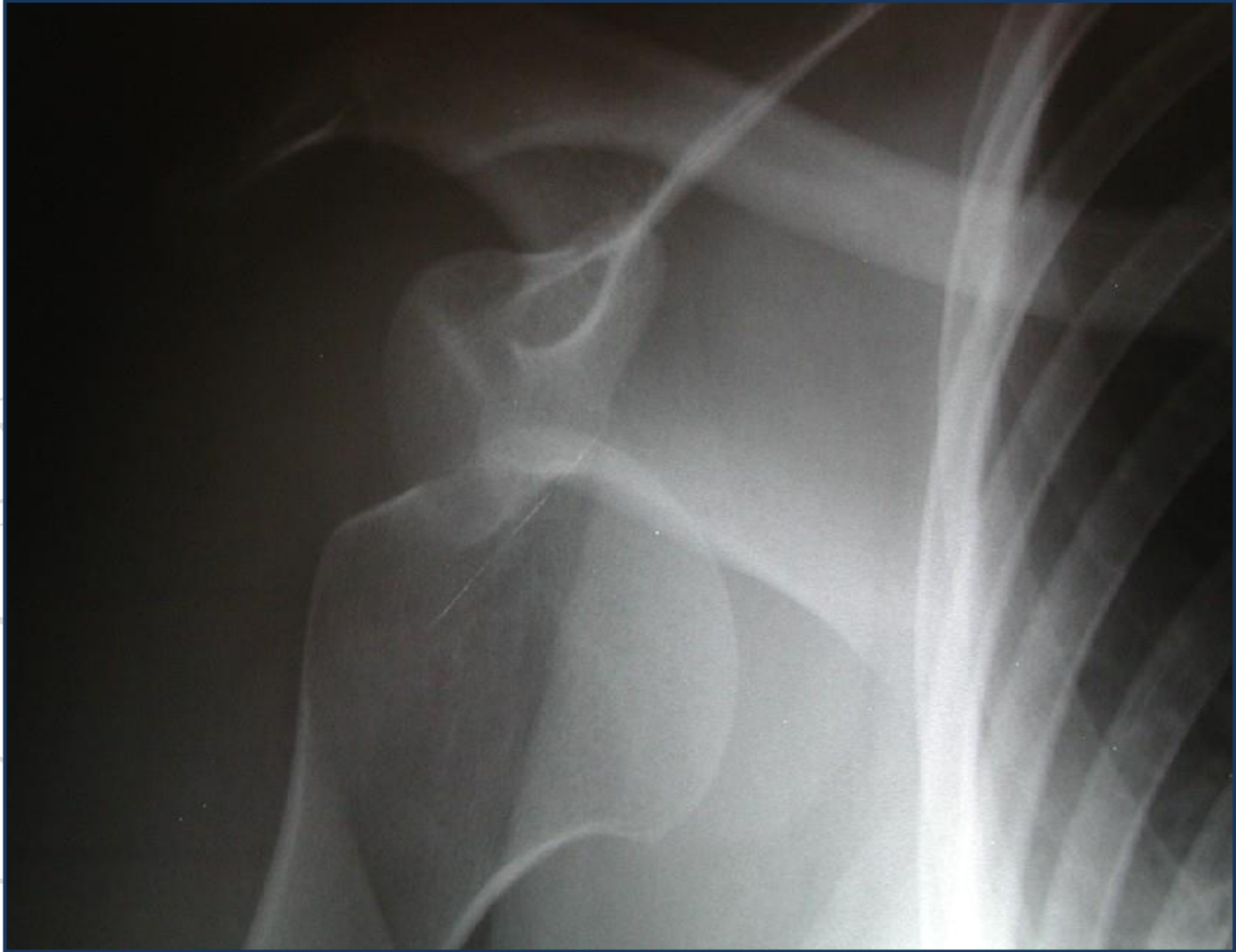
- m. subscapularis
- m. supraspinatus
- m. infraspinatus
- m. teres minor

A váll-ízület stabilitásának legfontosabb alkotó eleme!

VÁLLFICAM

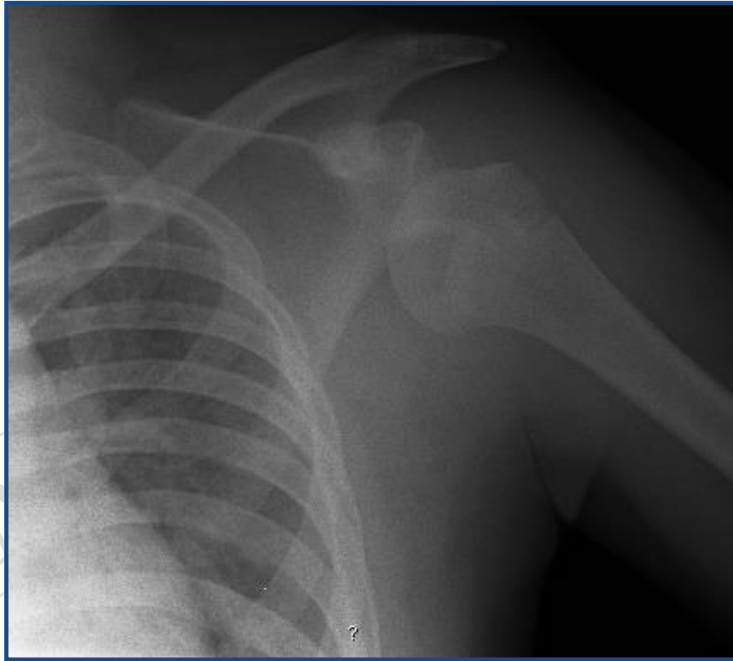

VÁLLFICAM

VÁLLFICAM

EPIDEMIOLOGIA

- **Anterior:** *leggyakoribb*
- **Posterior:** ritka, <10%, áramütés & epilepsziás görcs
- **Inferior (Luxatio Erecta):** igen ritka, 'hyperabductio' sérülés

KLINIKAI VIZSGÁLATOK

- n. axillaris (delta izom funkció, érzéskiesés a váll laterális oldalán)
- n. mc. (biceps funkció és érzéskiesés az alkaron anterolaterálisan)
- Rtg felvételek: váll AP felvétel, shoulder, laterális axilláris felv., lapocka Y-felvétel, etc..
- CT-scan: társuló sérülések diagnosztizálására

VÁLLFICAM

- **Elülső vállficam kiújulási esélye:**

- Életkor (év) 20: 80-92%
- Életkor (év) 30: 60%
- > Életkor (év) 40: 10-15%

- ***Mindig keresni kell társuló sérüléseket!!***

A, Csontos sérülés: Bankart, Hill-Sachs Laesio,
Cavitas glenoidealis sérülés, tuberculum majus törés

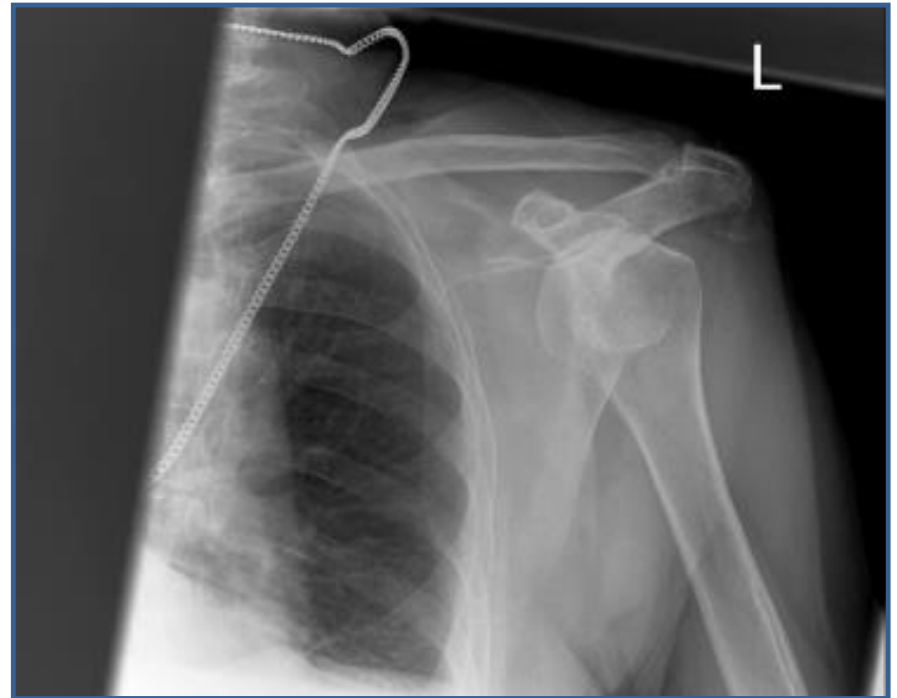
B, Lágyrészek: Subscapularis szakadás, Rotátor Köpeny Sérülés

C, Érsérülés: a. axillaris (hajlamosít: atherosclerosis)

D, Idegsérülés: n. axillaris (neuropraxia)

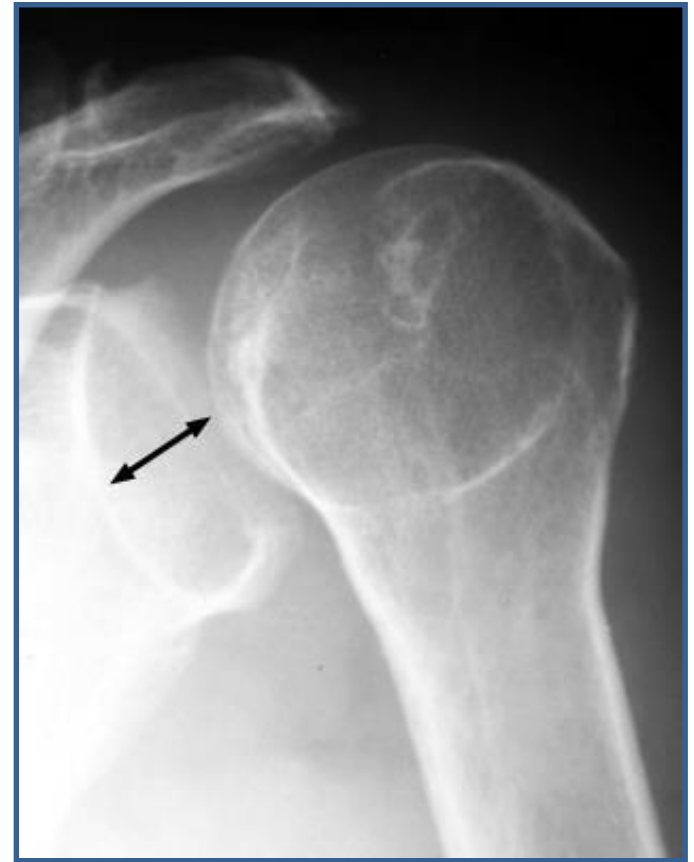
Elülső Vállficam

- Traumás eredetű
- Veleszületett
(Congenitális Laxitás)
- Szerzett
(Ismétlődő Microtraumák)

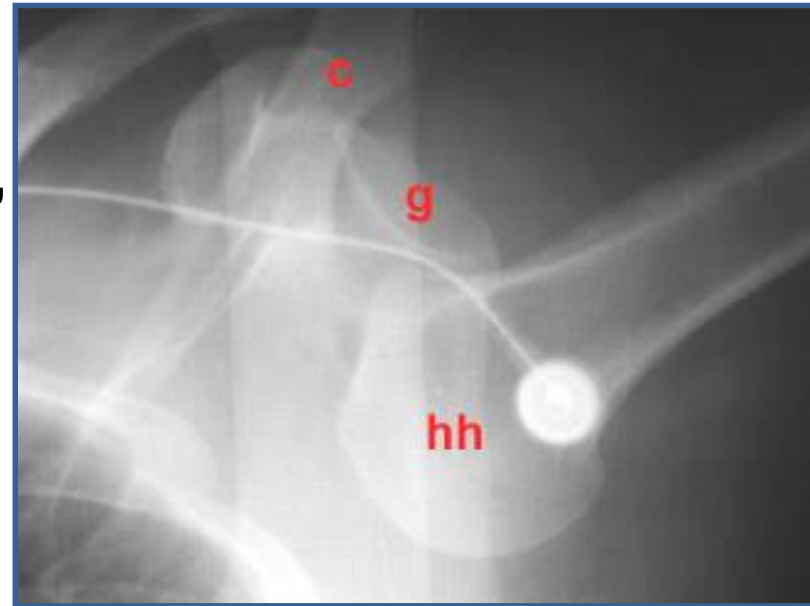
Hátulsó Vállficam

- Adductio/Flexio/Berotáció a sérülés keletkezésekor
- **Áramütés és görcsös állapot** ‘túlfeszíti’ a m. subscapularis-t és a m. latissimus dorsi-t.
- **“Villanykörte”** és az “üres glenoid” jelek
- **Helyretétel:** húzás + óvatos előrefelé való átfordítás

Inferior (Alsó) Ficam – ‘Luxatio erecta’

- *Hyperabductiós sérülés*
- Felső végtag ‘kérdést feltevő’, ‘iskolában jelentkező’ helyzetben
- Nagy az ér-és idegsérülés esélye
- Helyretétel in-line (egy vonalban) alkalmazott húzás és óvatos adductio segítségével.

VÁLLFICAM

Inferior Ficam – ‘Luxatio erecta’

KEZELÉS

I. Konzervatív kezelés: fedett repozíció megfelelő kivizsgálást és fájdalom-csillapító alkalmazását követően:
- **Hippocrates, Kocher, Stimson, Snow Bird technique**
(ld következő diákon)

II. Operatív kezelés: sikertelen fedett repozíció (interpositum), elmoydulással járó tuberculum majus törés, glenoid perem törése nagyobb, mint 5 mm, elektív rekonstrukciós műtét fiatal sérülteken etc...

Posztoperatív kezelés: repozíció utáni kontrol Rtg, fájdalom-csillapítás, rögzítés 7-21 napra; ezt követően vezetett gyógytorna, mozgásterjedelem és izomerő fejlesztése.

VÁLLFICAM

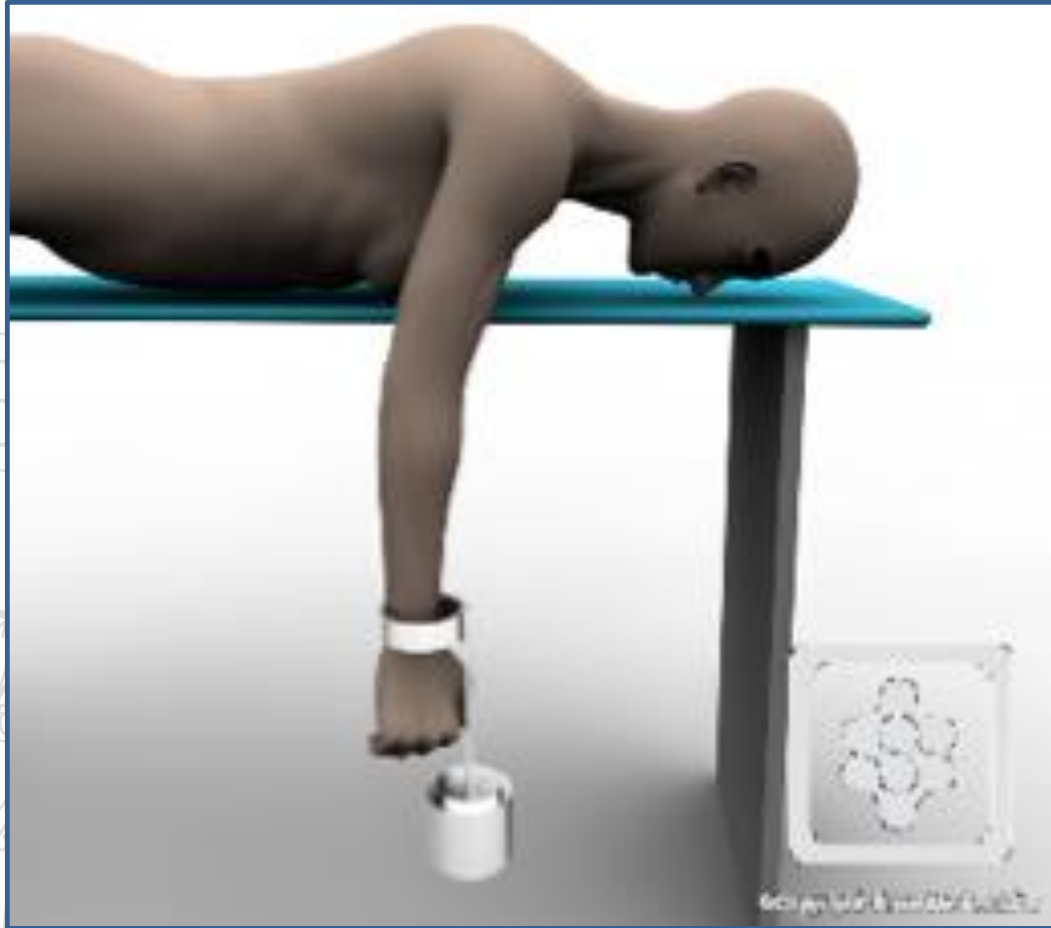
Hippokratészi - módszer

VÁLLFICAM

Stimson - módszer

VÁLLFICAM

Snowbird Reduction - módszer

VÁLLFICAM

Kocher-féle - technika

PROXIMÁLIS HUMERUS TÖRÉSEK

Epidemiológia:

- A humerus leggyakoribb törés típusa.
- Idősebb korban magasabb incidencia (osteoporosis)
- Nő : Férfi arány = 2 : 1

Sérülés mechanizmusa:

- Leggyakrabban kinyújtott karra való esés álló helyzetből vagy magasabbról
- Fiatal sérülteken általában nagy energiájú sérülés okozza (motor baleset)

BETEGVIZSGÁLAT

- A beteg jellegzetesen a mellkasához szorítja a sérült kezét az ép karjával.
- Fájdalom és crepitatio tapintáskor.
- Gondos neurovasculáris betegevizsgálat, különös tekintettel a nervus axillarisra. Teszteljük az érző funkciót a delta-izom felett. (A delta-izom atóniája nem feltétlenül igazolja a n axillaris károsodását).

PROXIMÁLIS HUMERUS TÖRÉSEK

Neer – beosztás

/Neer et al, JBJS, 1970/

“négy rész törés”:

- Tuberculum majus et minus
- Humerus sebészi nyak
- Humerus diaphysis

A **törtdarab** akkor számít
‘elmozdultnak’:

- ha az elmozdulás >1 cm vagy
- ha >45 foknál nagyobb szögben tér el az eredeti helyzetétől.

DISPLACED PROXIMAL HUMERAL FRACTURES				
I Minimal displacement	DISPLACED FRACTURES			
	2 part	3 part	4 part	
II Anatomical neck				
III Surgical neck				
IV Greater tuberosity				
V Lesser tuberosity				
VI Fracture dislocation				Articular surface
Anterior Posterior				

KEZELÉS

- **Minimális elmozdulással járó törés:**
  - Desault / Gilchrist kötés (1-3 hét), korai mozgás th.
- **Két-rész törések:**
  - Anatómiai nyak törése nagy valószínűséggel: O.R.I.F. (Osteonecrosis magas incidenciája)
  - Minimális elmozdulással járó sebészi nyak törések: konzervatív kezelés. Jelentősebb elmozdulás: O.R.I.F.
- **Három-rész törések:**
  - Egymás 'ellen' dolgozó izmok erejének megszakadása miatt jórészt instabil törések, fedett helyretételük nem lehetséges. Kezelés: ORIF. Idős betegeknél Pölchen-torna is szóba jöhet.
- **Négy-rész törések:** (AVN: 13 – 34%)
  - Jelentős elmozdulással járó instabil törések; fiataloknál: *O.R.I.F.*, *idősebb sérülteknél ill. romtörések: hemiprotézis.*

PROXIMÁLIS HUMERUS TÖRÉSEK

KEZELÉS

- **Konzervatív kezelés:**

- karfelkötés (sling), Desault-bandage, Gilchrist-bandage
- korai gyógytorna, Pölchen-torna
- immobilizáció: 1-3 hét (frozen shoulder!!)

- **Műtéti kezelés:**

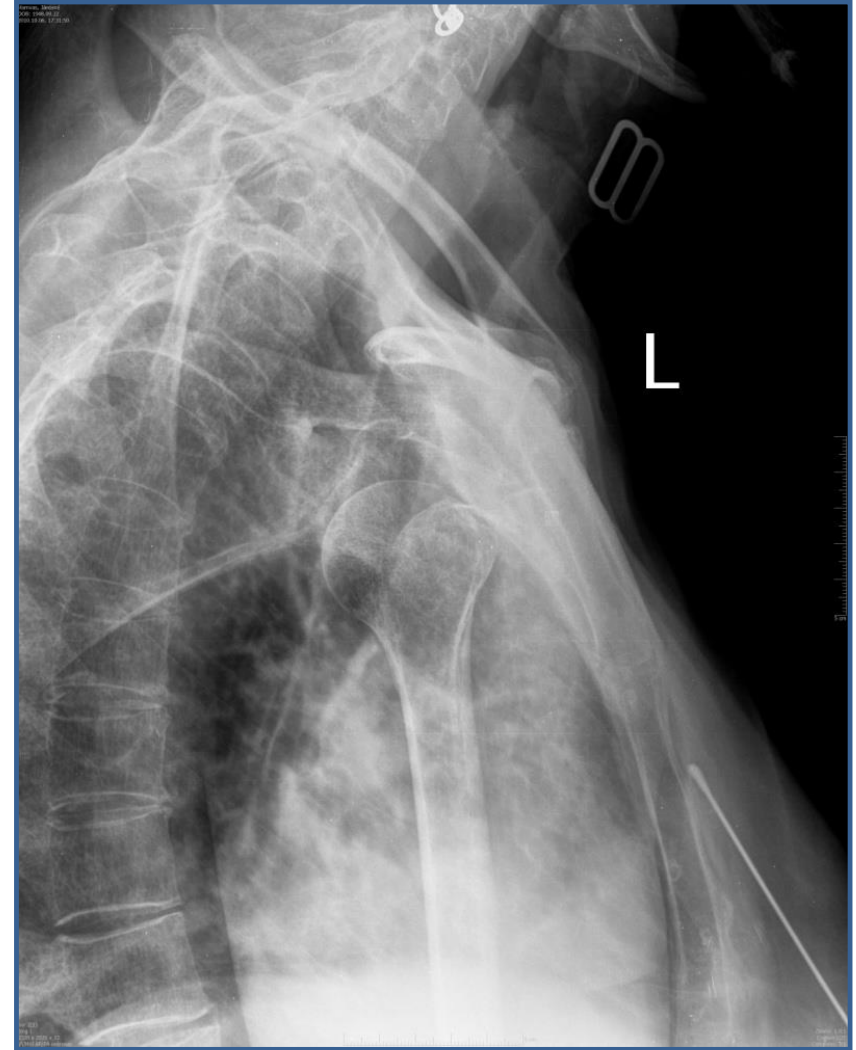
- csavaros rögzítés
- K-drót + kiegészítő külső rögzítés
- O.R.I.F: lemezes OS
- felfúrás nélküli reteszelt velőűrszeg
- hemiarthroplastika

/O.R.I.F. = Open Reduction and Internal Fixation/

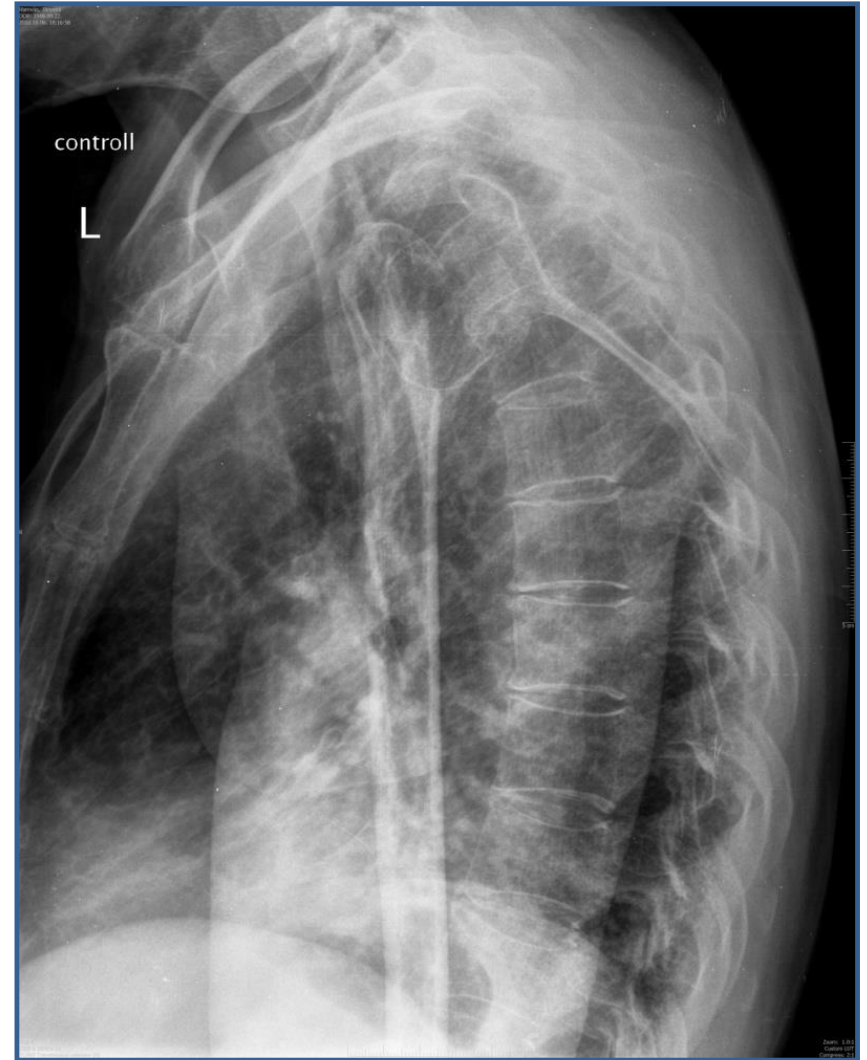
PROXIMÁLIS HUMERUS TÖRÉSEK

Típus: Neer VI

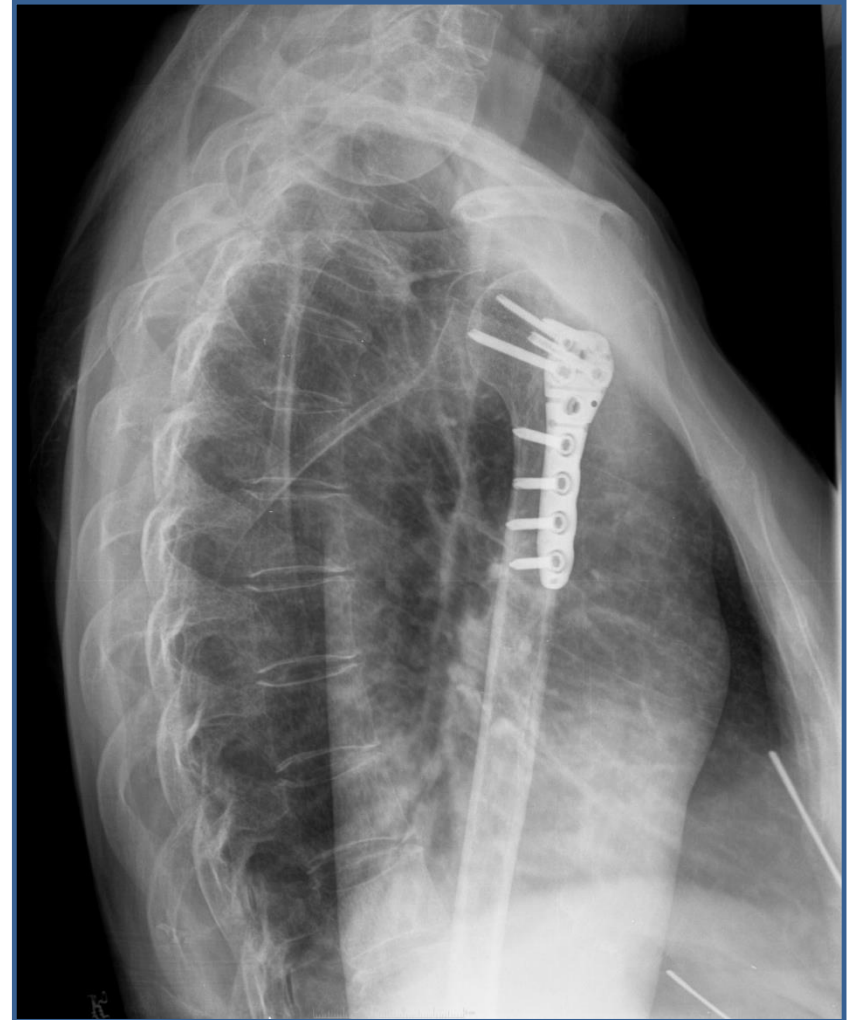
PROXIMÁLIS HUMERUS TÖRÉSEK

Típus: Neer VI

PROXIMÁLIS HUMERUS TÖRÉSEK

Típus: Neer VI – repozíció + lemezes OS

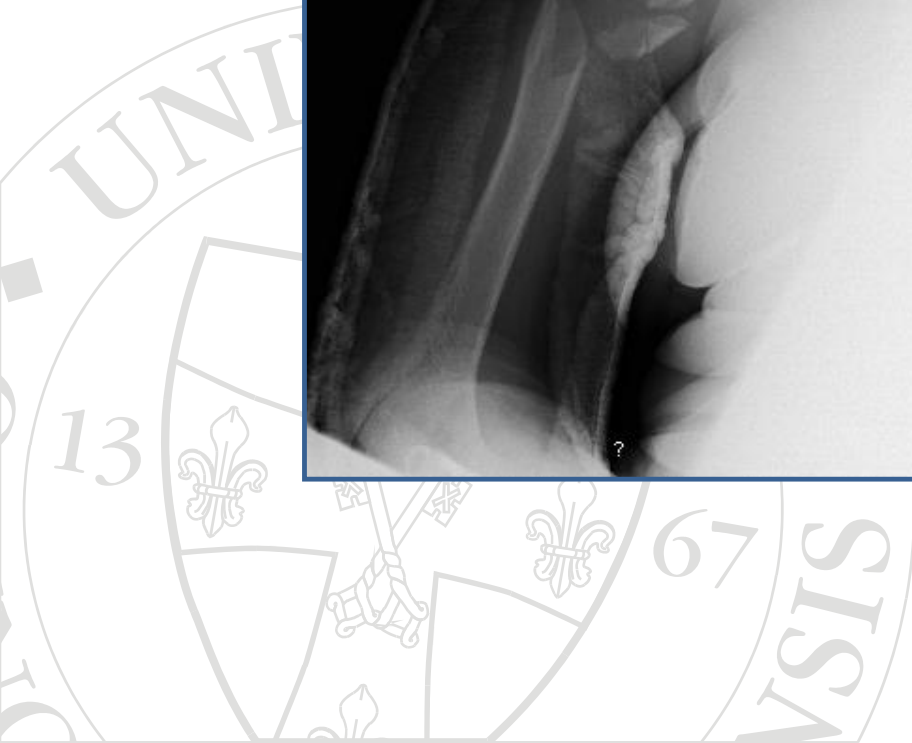
PROXIMÁLIS HUMERUS TÖRÉSEK

Hemiarthroplasztika (vállprotézis)

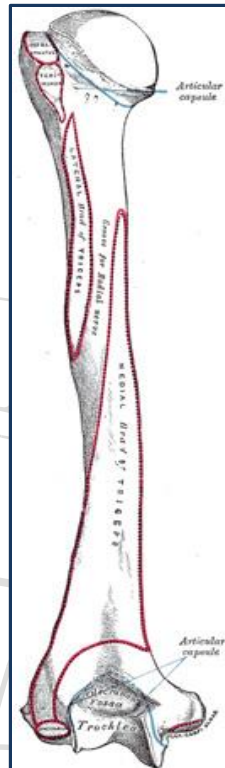
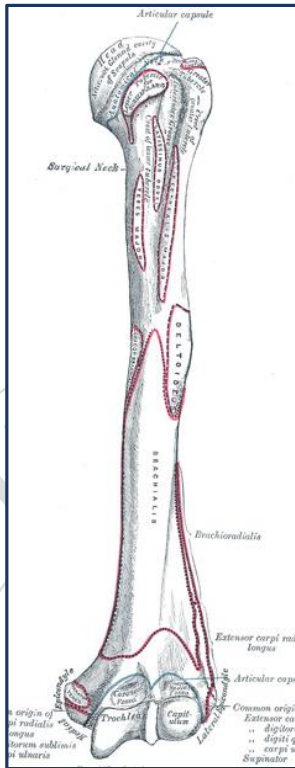
HUMERUS DIAPHYSIS TÖRÉSEK

HUMERUS DIAPHYSIS TÖRÉSEK

Különleges szempontok:

- A humerus nem teherviselő csont
- Két mobilis ízület határolja
- Vastag izomköpeny
- N. Radialis anatómiai helyzete

**EZEN SZEMPONTOK NAGYBAN
BEFOLYÁSOLJÁK A TÖRÉSEK
KEZELÉSÉNEK TERVEZÉSÉT!**

HUMERUS DIAPHYSIS TÖRÉSEK

SÉRÜLÉS MECHANIZMUSA

- **Direct trauma:** leggyakoribb ok, fiatalok: motorbalesetek
- **Indirect trauma:** kinyújtott karra való esés miatt
- **Törés fajtája, mintázata:** függ a törést okozó stressztől
  - Compressios: proximális vagy disális humerus
  - Hajlító: humerus diaphysis transverz törése
  - Torsiós: humerus diaphysis spirál törése
  - Torsiós és hajlító erők: humerus diaphysis ferde törése

HUMERUS DIAPHYSIS TÖRÉSEK

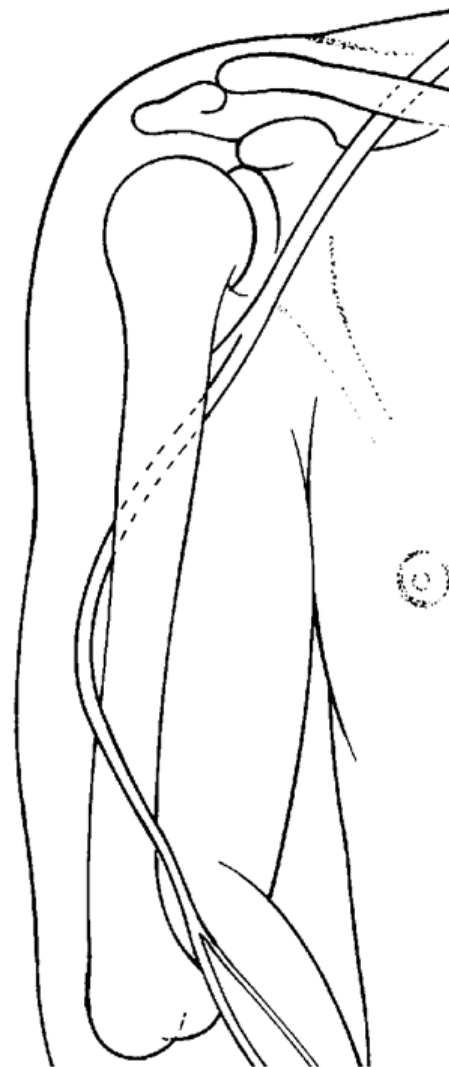
KLINIKAI VIZSGÁLATOK

Betegvizsgálat:

- anamnézis és alapos fizikális vizsgálat
- fájdalom, duzzanat, felső végtagi deformitás
- *alaposneurovasculáris vizsgálat – n. radialis !!*

Radiológiai vizsgálatok:

- AP és laterális humerus felvételek
- Húzás alatt készített felvétel: romos vagy szegment törések disgnosztikájához

HUMERUS DIAPHYSIS TÖRÉSEK

KEZELÉS I.

Konzervatív kezelés:

- Cél: törtszegyek egyesítése elfogadható szögben és helyzetben
- >90% a humerus diaphysis töréseknek meggyógyul konzervatív kezelésre
- 20 fokos elülső, 30 fokos varus szögleteltérés és max. 3 cm rövidülés elfogadható
- Kezelési protokoll: gipszsín rögzítés (Böhler-gipsz, “hanging-cast”; majd módszerváltás: brace-rögzítő felhelyezése:

Sarmiento-type brace.

HUMERUS DIAPHYSIS TÖRÉSEK

KEZELÉS II.

Műtéti kezelés:

• Indikáció:

- inadequate repozíció,
- álízület,
- szegment és haránt törések,
- *nyílt törések,*
- *töréshez társuló ér és/vagy idegsérülés*

• Leggyakrabban használt **operatív technikák:**

- lemezes és / vagy csavaros OS,
- felfúrás nélküli reteszelt velőűrszegek
- nyílt vagy romtörés: fixateur externe

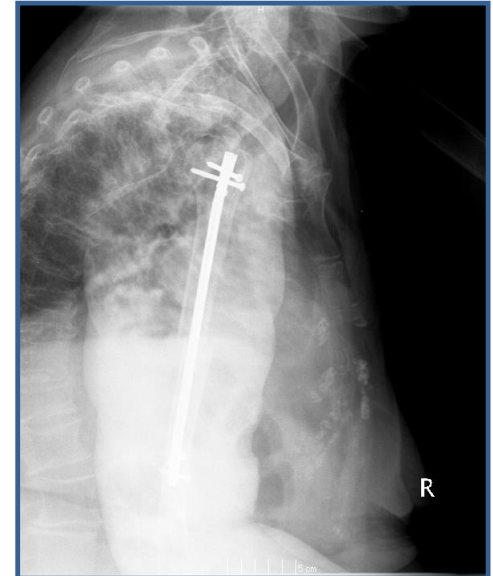
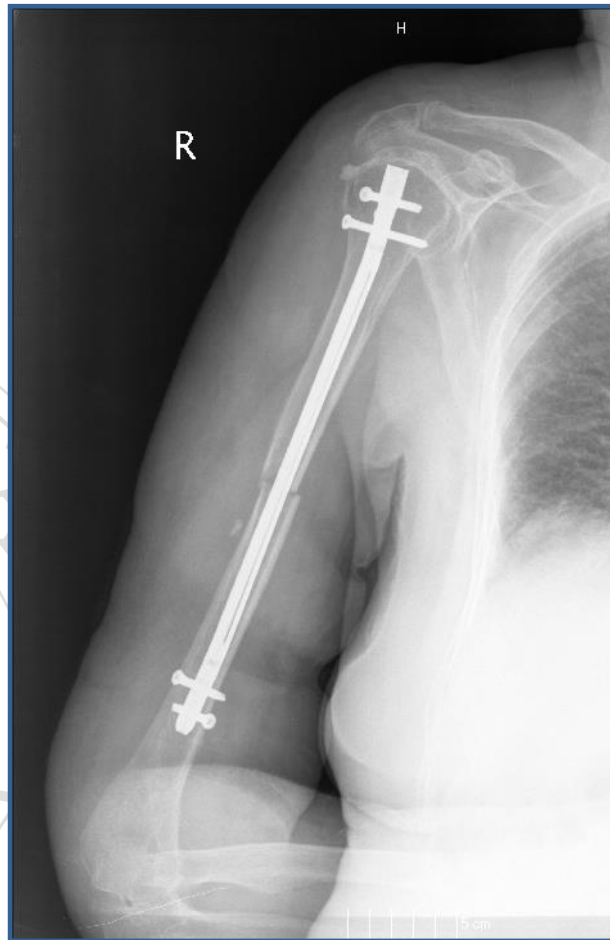
HUMERUS DIAPHYSIS TÖRÉSEK

Preoperative Rtg felvétel

HUMERUS DIAPHYSIS TÖRÉSEK

Postoperative Rtg felvétel

DISTÁLIS HUMERUS TÖRÉSEK

Supracondylar humerus törés:

KOMPLIKÁCIÓK:

- Neurovasculáris komplikáció (a. brachialis, n. medianus)
- Compartment-syndrome,
- Volkmann-féle ischémiás kontraktura
- Myositis ossificans vagy calcifikált tendinitis

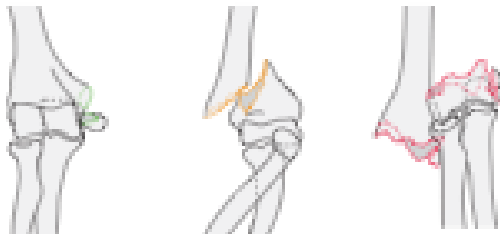

13 distal

13-A1

13-A2

13-A3

13-A extraarticular fracture

13-A1 apophyseal avulsion

13-A2 metaphyseal simple

13-A3 metaphyseal multifragmentary

AO Foundation

Transforming Surgery—Changing Lives

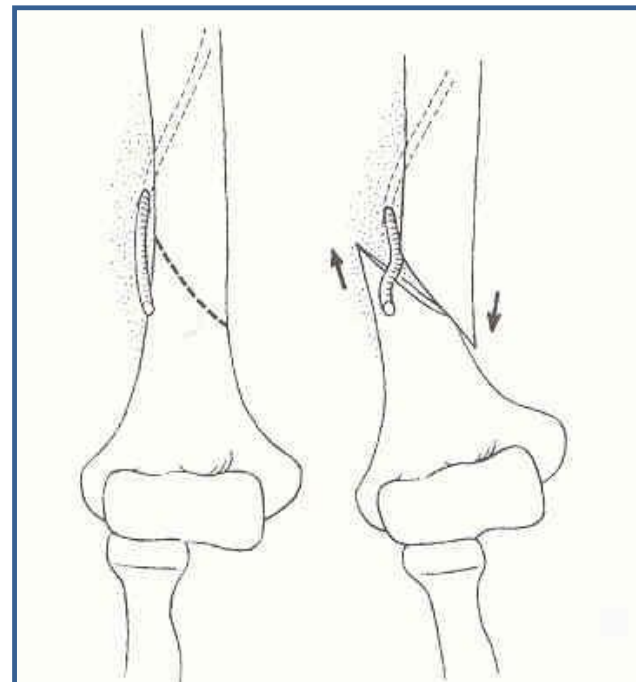
DISTÁLIS HUMERUS TÖRÉSEK

Holstein-Lewis Törés

JELLEGZETESSÉGEI:

- Distális 1/3 törése
- N. radialis becsípődés vagy laceráció veszélye; a törésvonal keresztül fut az intermusculáris szeptumon.

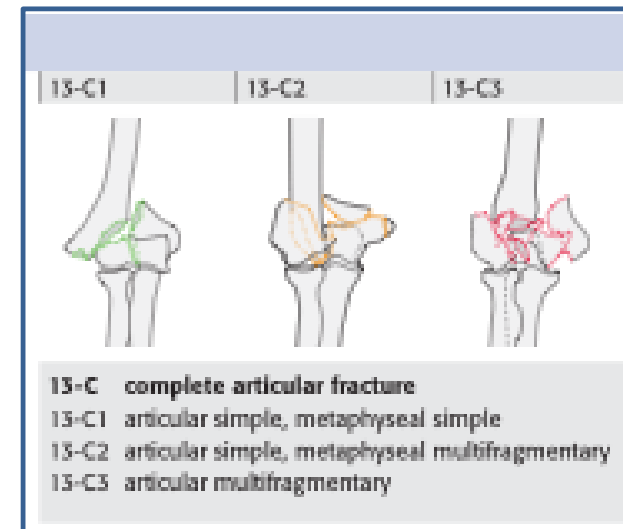

DISTÁLIS HUMERUS TÖRÉSEK

Bicondylar intraarticuláris humerus törések:

- Intra-articularis törés
- Szövődmények:
  - heterotóp osszifikáció (4%),
  - infekció (4%),
  - n. ulnaris sérülés (7%),
  - törés rögzítési hiba (5%),
  - álzület(2%).

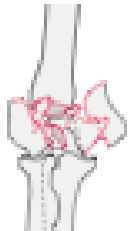
* Helfet DL, Schmeling GJ: Bicondylar intraarticular fractures of the distal humerus in adults.

Clin Orthop Relat Res. 1993 Jul;(292):26-36.

DISTÁLIS HUMERUS TÖRÉSEK

AO / ASIF – BEOSZTÁS (teljes)

13 distal

13-A1	13-A2	13-A3	13-B1	13-B2	13-B3	13-C1	13-C2	13-C3
								
13-A extraarticular fracture 13-A1 apophyseal avulsion 13-A2 metaphyseal simple 13-A3 metaphyseal multifragmentary			13-B partial articular fracture 13-B1 sagittal lateral condyle 13-B2 sagittal medial condyle 13-B3 coronal			13-C complete articular fracture 13-C1 articular simple, metaphyseal simple 13-C2 articular simple, metaphyseal multifragmentary 13-C3 articular multifragmentary		

DISTÁLIS HUMERUS TÖRÉSEK

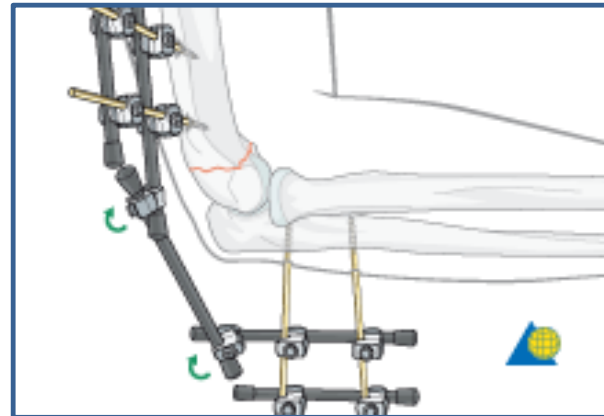
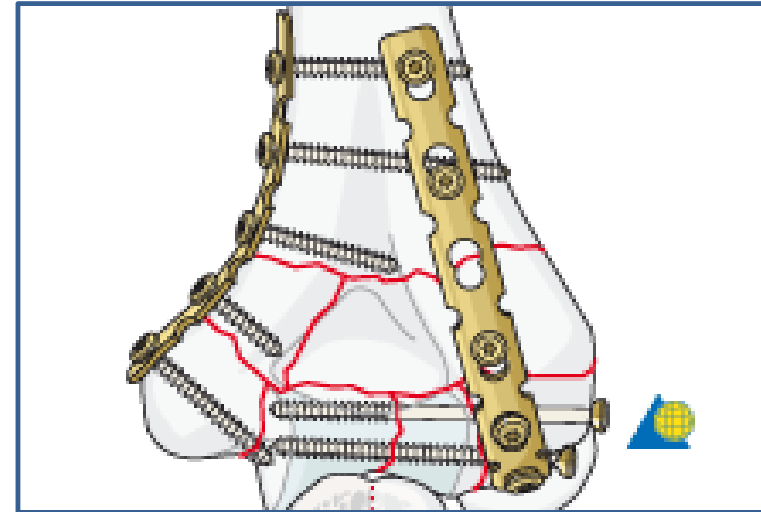
KEZELÉS

KONZERVATÍV KEZELÉS:

- Gipsz vagy brace rögzítés

MŰTÉTI KEZELÉS:

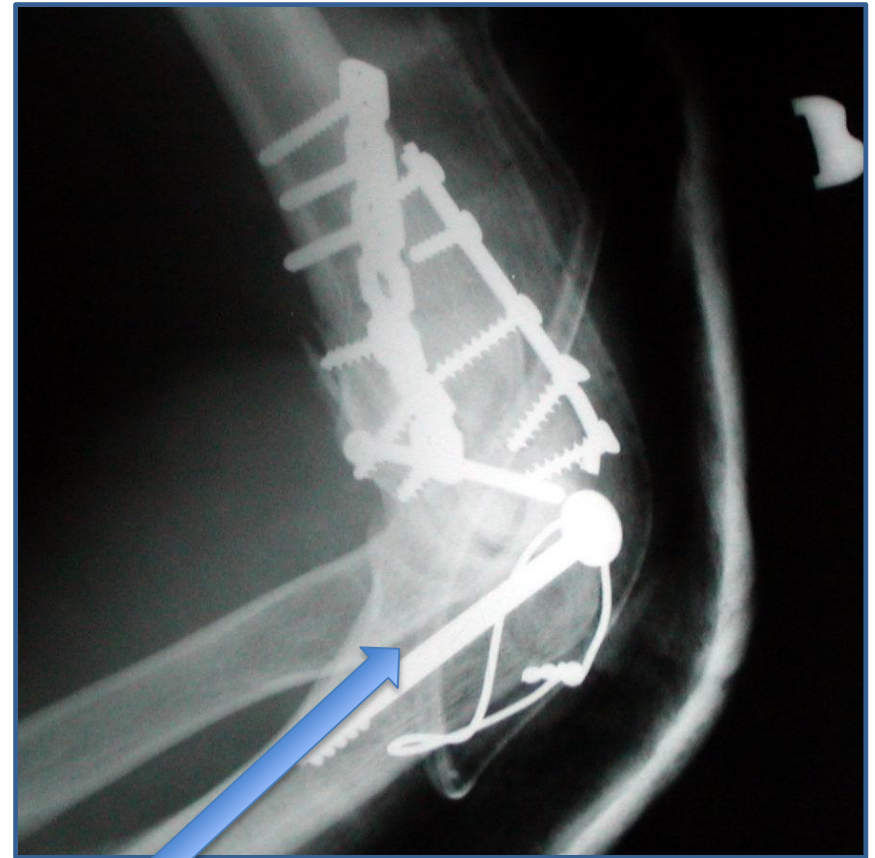
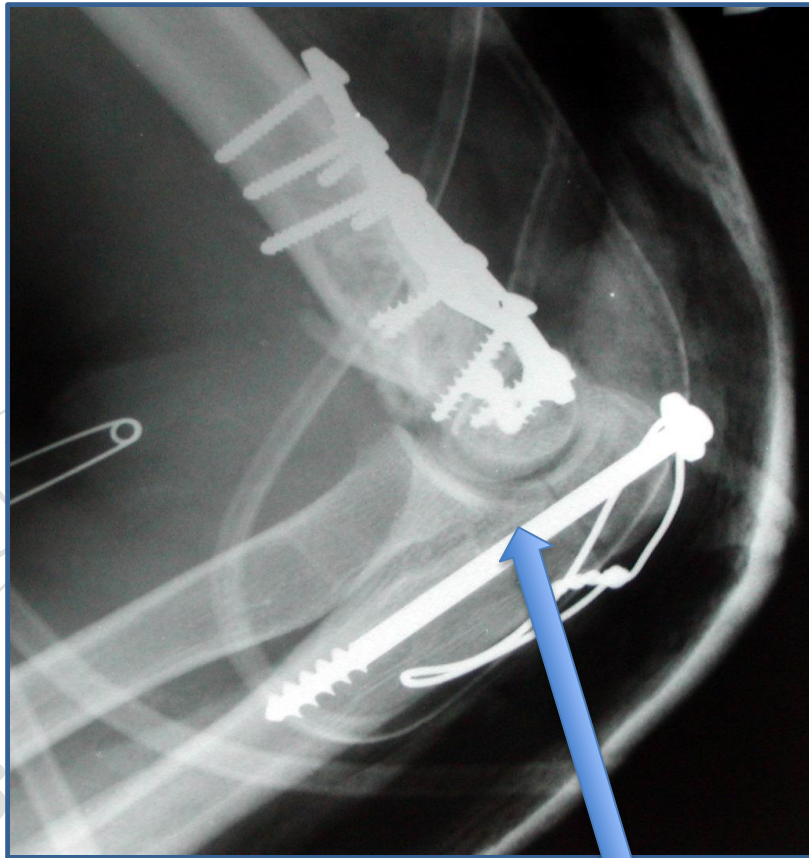
- ORIF: lemezes + csavaros OS
- Retrograde velőűrszeg
- K-drót + kiegészítő rögzítés
- Fixateur externe

FONTOS: intraarticuláris törések esetében cél az anatómiai helyzet helyreállítása - lehetőleg stabil rögzítés használatával - mely így korai mobilizációt és jobb funkciót eredményez.

DISTÁLIS HUMERUS TÖRÉSEK

Kettős-lemezes OS – posztoperatív Rtg

Olecranon osteotómia

KÖNYÖKFICAM

Epidemiológia

- Összes könyöktáji sérülés 11-28-át teszik ki
- Leggyakoribb: hátsó ficam
- Leginkább a 10-20 év közötti korosztályt érinti, főként sportsérülések következtében

Sérülési mechanizmus

- Kinyújtott felső végtag, hátra feszített kéz melletti esést követően az erőhatás kimozdítja az olecranont a trochlearól
- Hátsó ficam: hyperextensio, valgus-stressz, felkari abductio és alkari supinatio helyzetben fordul elő leginkább.
- Elülső ficam (ritka): az alkar hátulsó oldala felőli direkt erőbehatás következtében

KLINIKAI VIZSGÁLATOK

Betegvizsgálat:

- Jellemzően a sérült végtagot óvja az ép felső oldalival.
- Kifejezett duzzanat és deformitás
- Óvatos és alapos neurovasculáris vizsgálatok
- Rtg-felvétel repozíció után kötelező

Radiológiai vizsgálat:

- AP és laterális felvételek repozíció előtt és után
- CT-scan, MRI – társuló sérülések kizárására
- *Alapos kivizsgálást igényel a társuló sérülések kizárására!!*

KEZELÉS

Hátulsó ficam:

- **fedett repozíció** (*beteg szedálása mellett*)
- hajlított helyzetű könyök + distális irányú húzás
- Gipszín rögzítés 90 fokos flexios helyzetben
- **open reduction:** *csontos vagy lágyrész interpositum*

Elülső ficam:

- **fedett repozíció** (*beteg szedálása mellett*)
- behajlított helyzetű alkar distál irányú húzása + direkt nyomást gyakorolunk az alkar elülső voláris részére dorsális irányban + elülső nyomás a humerusra.

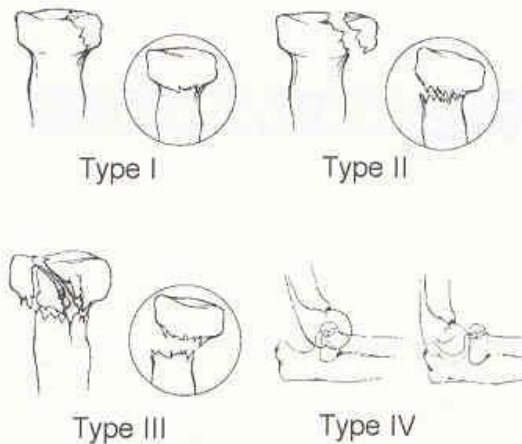
KÖNYÖKFICAM / KÖNYÖKTÁJI TÖRÉSEK

Társuló Sérülés – Radius Fejecs Törés

- **Mason-féle beosztás**
- **Kezelés:**
  - I Típus: konzervatív
  - II/III Típus: ORIF vagy sikertelenség esetén radius fejecs protézis beültetése.
  - A radius fejecs eltávolítás mielőbbi 'spacer' vagy végleges protézis beültetést igényel (post-traumás arthrosis)

Mason

- Type I: Undisplaced fractures
- Type II: Marginal fractures with displacement (impaction, depression, angulation)
- Type III: Comminuted fractures involving the entire head
- Type IV: Associated with dislocation of the elbow (added by Johnston)

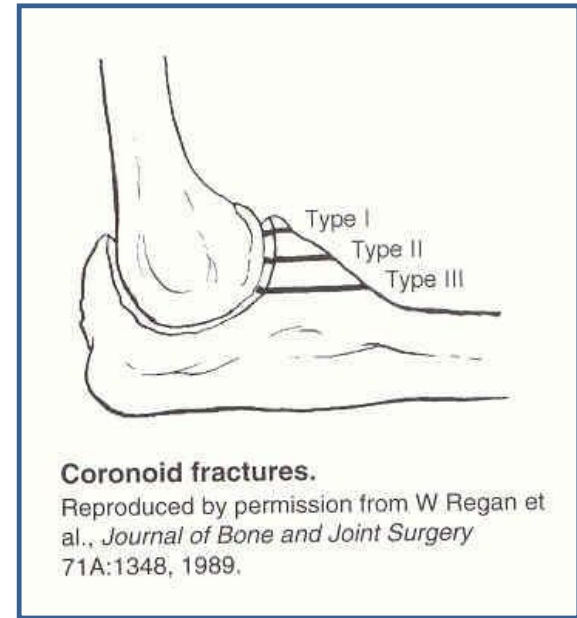
Mason classification of radial head and neck fractures.

Reproduced by permission from MA Broberg MA et al., *Clinical Orthopaedics and Related Research* 216:109,1987.

Társuló Sérülés

**Process Coronoideus
törések**
(5-10%)

**Medialis / Laterális
epicondylus törések**
(12-34%)

KÖNYÖKFICAM / KÖNYÖKTÁJI TÖRÉSEK

Olecranon Törés

KÖNYÖKFICAM / KÖNYÖKTÁJI TÖRÉSEK

Rögzítés húzóhurok segítségével

KÖNYÖKFICAM / KÖNYÖKTÁJI TÖRÉSEK

Radius Fejecs Törés

KÖNYÖKFICAM / KÖNYÖKTÁJI TÖRÉSEK

Mini Titán Csavaros Rögzítés

KÖNYÖKFICAM / KÖNYÖKTÁJI TÖRÉSEK

Könyökficam

KÖNYÖKFICAM / KÖNYÖKTÁJI TÖRÉSEK

Fedett Repozíció – kontroll Rtg felvétel

ALKARTÖRÉS

Epidemiológia

- Gyakran nyílt törés (hasonlóan a tibiához)
- Férfiaknál gyakrabban fordul elő – motorbaleset, kontakt sportok, stb..

Sérülés mechanizmusa

- Motorbaleset, testi sértés, esés.

KLINIKAI VIZSGÁLATOK

Betegvizsgálat:

- Jelentős deformitás az alkaron, fájdalom, duzzanat, funkció kiesése.
- **Fontos:** n ulnaris, n medianus és n radialis; valamint a radialis és a ulnaris vizsgálata!!
- Ugyancsak lényeges a compartment syndroma kizárása.

Radiológiai vizsgálatok:

- AP és laterális alkar felvételek
- kiegészítő félderde felvételek

Mindig alaposan meg kell vizsgálni a könyök és a csukló ízületeket is!

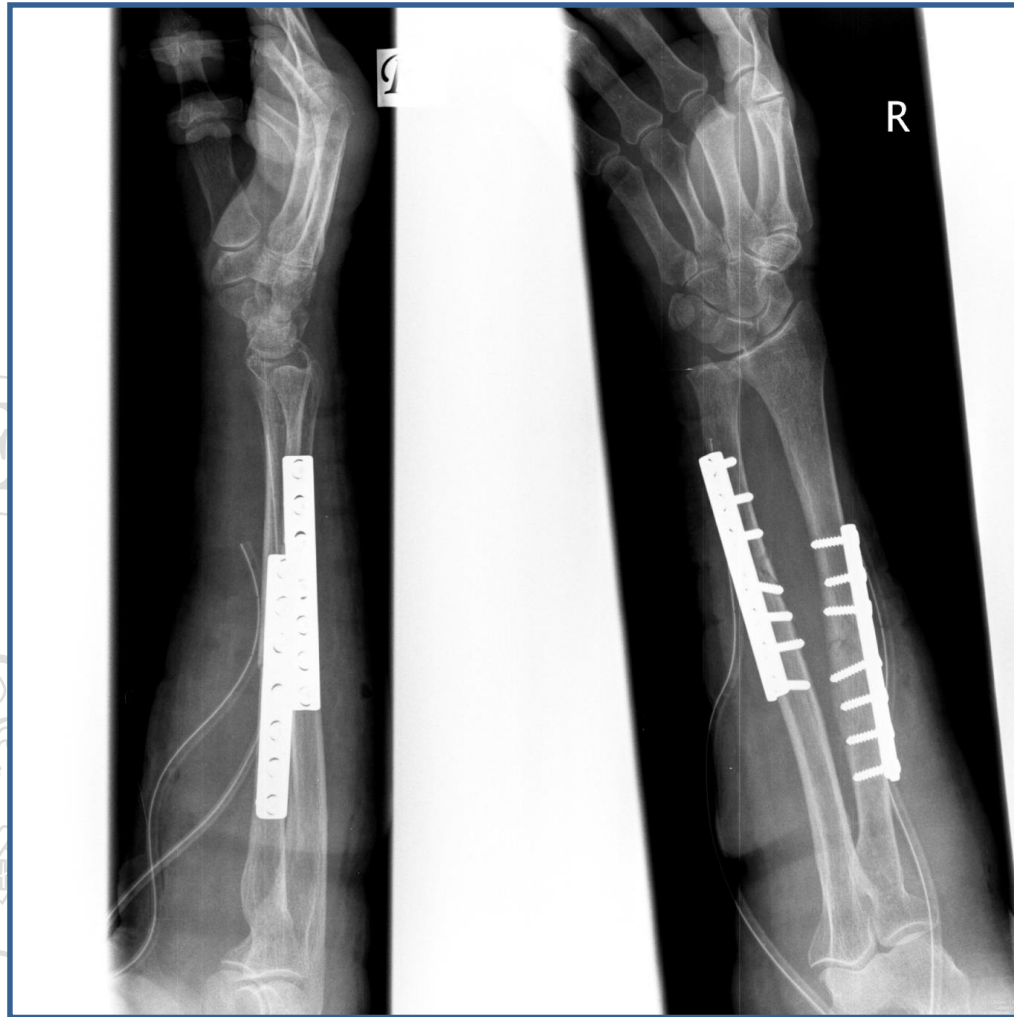
ALKARTÖRÉS

Preoperatív Rtg-felvétel Alkartörés

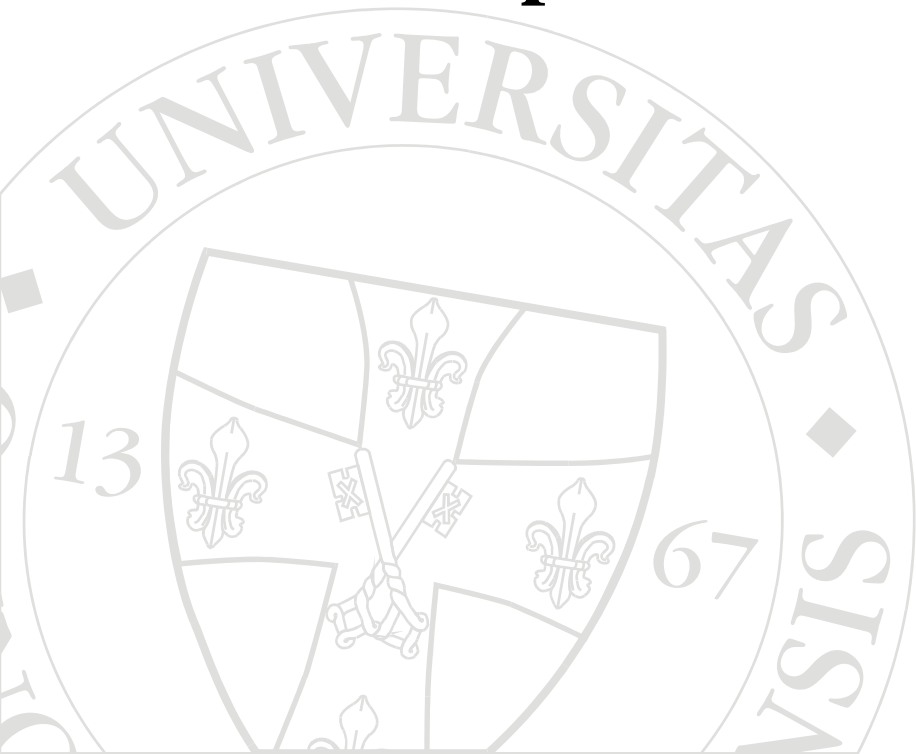
ALKARTÖRÉS

Postoperatív Rtg-felvétel: ORIF – lemezes OS

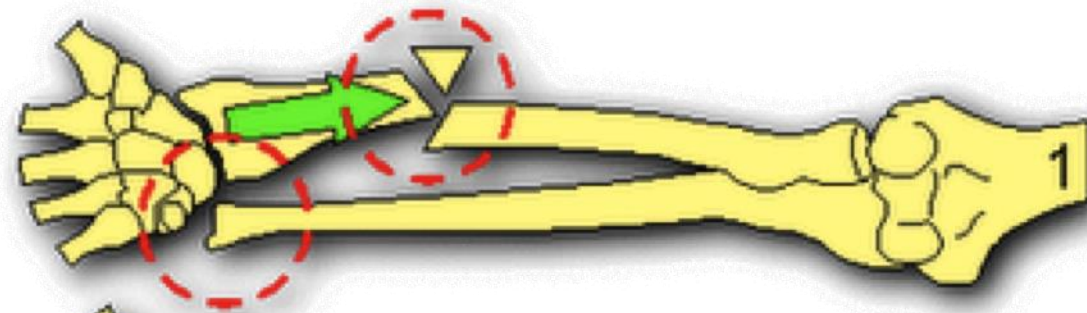
Különleges alkar törések

- **Galeazzi**
- **Monteggia**
- **Essex-Lopresti**

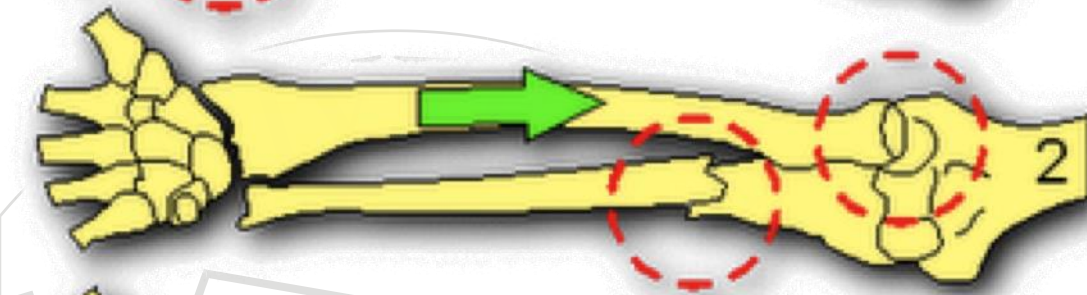

ÖSSZETETT ALKARI SÉRÜLÉSEK

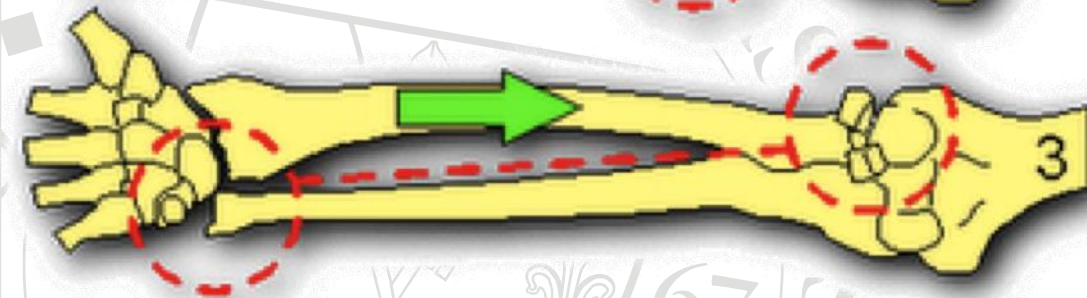
CSONT + LÁGYRÉSZEK EGYIDEJŰ, SÚLYOS SÉRÜLÉS KOMBINÁCIÓJA

1. Galeazzi sérülés: radius diaphysis törés + radio-ulnaris disszociáció

2. Monteggia sérülés: ulna diaphysis törése + radius fejecs törése és diszlokációja

3. Essex-Lopresti lesion: proximális radius törés + interosseus membrán szakadása + radio-ulnaris ízület disruptioja (szétválása)

Mindig a két csont közötti disszociációval és az interosszeális membrán szakadásával jár!!

ÖSSZETETT ALKARI SÉRÜLÉSEK

Preoperatív Rtg I: Essex-Lopresti sérülés

Radio-ulnaris disszociáció
(összehasonlító Rtg)

Radius Fejecs Törés

ÖSSZETETT ALKARI SÉRÜLÉSEK

Galeazzi törés

Ulna fejecs ficam

Radius törés

ÖSSZETETT ALKARI SÉRÜLÉSEK

Monteggia törés

Radius fej ficam

Ulna törés

FELSŐ VÉGTAG SÉRÜLÉSEI

SZÁMTALAN KÜLÖNBÖZŐ BEOSZTÁS...

MELYIKET TANULJAM MEG VIZSGÁRA??

ALAPKÖVETELMÉNYEK A VIZSGÁHOZ:

NÉHÁNY HASZNOS TIPP...

FELSŐ VÉGTAG SÉRÜLÉSEI

ALAPKÖVETELMÉNYEK

Hasznos tippek...

- **Tossy-beosztás (I – II – III)**
- **Neer-beosztás alapelvei** (nem kell részleteiben ismertetni)
- **Posterior glenohumeralis ficam elkülönítése**
- **AO-beosztás alapelvei**
  - A: extra-articularis (ízfelszínt nem érinti)
  - B: ízfelszínt részlegesen érintő, egyszerű törés
  - C: ízfelszínt érintő, darabos törés
- **Galeazzi / Monteggia / Essex-Lopresti sérülések**

FELSŐ VÉGTAG SÉRÜLÉSEI

HASZNOS LINKEK:

1. AO Surgery Reference & Online Education

www.aotrauma.org:

 AO Foundation Transforming Surgery—Changing Lives

2. Wheelles' Textbook of Orthopaedics

www.wheelessonline.com

3. OTA Education Resources –

<http://ota.org/education/resident-resources/core-curriculum/upper-extremity/>

 OTA Orthopaedic Trauma
Association

AO Foundation

Transforming Surgery—Changing Lives

**KÖSZÖNÖM A
MEGTISZTELŐ FIGYELMET!**